

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), ingediend d.d. 23 juli 2024 door A. Gajadien, lid van De Nationale Assemblée, houdende regels met betrekking tot de rechtspraak in belastingzaken (Wet Rechtspraak Belastingzaken).

Paramaribo, 23 juli 2024

De initiatiefnemer:

A. Gajadien

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek.	23 juli 2024
Agenda no.	1237/24
Verwezen	
Naar	

Aan: De Nationale Assemblée

**WET van .....,
houdende regels met betrekking
tot de rechtspraak in belastingzaken
(Wet Rechtspraak Belastingzaken)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het met het oog op een effectieve rechtsbescherming wenselijk is om de belastingrechtspraak in eerste aanleg – zowel op het terrein van de directe als indirecte belastingen – en in hoger beroep onder te brengen bij het Hof van Justitie;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

**HOOFDSTUK 1
ALGEMENE BEPALINGEN**

Artikel 1
Definities

In deze wet en de daarop berustende bepaling wordt verstaan onder:

- a. de kantonrechter: de kantonrechter in belastingzaken;
- b. de Inspecteur: het bestuursorgaan dat betrokken is bij een besluit dat is genomen op grond van enige wet, bedoeld in artikel 2;
- c. de belanghebbende: de belastingplichtige, bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Algemene Wet Belastingen, wiens belang rechtstreeks bij het besluit van de Inspecteur is betrokken;
- d. het Hof: het Hof van Justitie.

Artikel 2
Bevoegdheid

Deze wet is van toepassing op beroepen die betrekking hebben op alle in Suriname, thans en in de toekomst geldende belastingwetten, waaronder:

- a. de Inkomstenbelasting 1922;
- b. de Wet Loonbelasting;
- c. de Wet Dividendbelasting 1973;
- d. de Wet Omzetbelasting 1997;
- e. de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde 2022;
- f. de Wet Vermogensbelasting 1944;
- g. de Wet Huurwaardebelasting 1995;
- h. de Wet Hazardspelen;
- i. de Wet Casinobelasting 2002;
- j. de Wet op de Loterijbelasting;
- k. de Wet Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds;
- l. de Wet tarief van Invoerrechten 1996;
- m. de Wet op het Statistiekrecht 1973;

- n. de Wet op Houtuitvoerrecht;
- o. de Scheepvaartwet;
- p. de Wet Rij- en Voertuigenbelasting 2018;
- q. de Wet accijns alcoholhoudende dranken met uitzondering van bier;
- r. de Wet Bieraccijns 1954;
- s. de Wet accijns tabaksproducten 1967;
- t. de Wet accijns alcoholvrije dranken;
- u. de Wet verbruiksbelasting Motorbrandstoffen 1987;
- v. de Wet Vermakelijkheidsbelasting 1949;
- w. het Decreet Mijnbouw 1986;
- x. de Petroleumwet 1991;
- y. de Investeringswet 2001;
- z. de Wet Fiscale Jurisdictie 2023.

Artikel 3

Kantonrechter in belastingzaken

Voor zover in enige wet, bedoeld in artikel 2, beroep bij de Raad van Beroep is opengesteld, treedt de kantonrechter in belastingzaken in de plaats voor de Raad van Beroep en doet uitspraak op dat beroep.

Artikel 4

Behandeling bij kantonrechter in belastingzaken

1. Het beroep in belastingzaken wordt in eerste aanleg aanhangig gemaakt bij de kantonrechter in belastingzaken.
2. De kantonrechter in het Eerste Kanton, bedoeld in artikel 31 van het Reglement op de inrichting en samenstelling van de Surinaamse Rechterlijke Macht, is bevoegd om kennis te nemen van belastingzaken.

Artikel 5

Behandeling bij Hof van Justitie

1. De zaken die in hoger beroep bij het Hof van Justitie aanhangig worden gemaakt, worden in behandeling genomen door een meervoudige kamer.
2. De meervoudige kamer bestaat uit drie rechters van wie één als voorzitter optreedt.

Artikel 6

Wraking en verschoning rechter

1. Op verzoek van een partij kan elk van de rechters die een zaak behandelt, worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden.
2. Op grond van feiten en omstandigheden als bedoeld in lid 1, kan elk van de rechters die een zaak behandelen, verzoeken zich te mogen verschonen.
3. Het bepaalde in het Eerste Boek, Eerste Titel, Derde Afdeling van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7
Vertegenwoordiging en bijstand

1. Partijen kunnen zich laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.
2. De rechter kan van een gemachtigde een schriftelijke machtiging verlangen.
3. Lid 2 is niet van toepassing ten aanzien van advocaten.
4. De rechter kan bijstand of vertegenwoordiging door een persoon tegen wie ernstige bezwaren bestaan, weigeren.
5. Lid 4 is niet van toepassing ten aanzien van advocaten.
6. Bij overlijden van de belanghebbende treden zijn erfgenamen in zijn plaats.
7. De in lid 6 genoemde erfgenamen kunnen worden vertegenwoordigd door één hunner, de executeur testamentair, de bewindvoerder of de curator over de nalatenschap.
8. Stukken kunnen worden gericht aan één van de in lid 7 genoemde personen.

HOOFDSTUK 2
BEROEP IN EERSTE AANLEG

Artikel 8
Instellen beroep

1. De belanghebbende kan tegen een uitspraak op bezwaar van de Inspecteur beroep instellen bij de kantonrechter in belastingzaken.
2. De termijn voor het instellen van beroep bedraagt twee maanden na dagtekening van de uitspraak op bezwaar.
3. Is de dag van dagtekening gelegen vóór de dag van de bekendmaking, dan vangt de termijn aan op de dag na de datum waarop de uitspraak op bezwaar op de voorgescreven wijze is bekendgemaakt.

Artikel 9
Beroep niet tijdig beslissen op bezwaar

1. Met een uitspraak op bezwaar wordt gelijkgesteld het weigeren uitspraak te doen, dan wel het niet tijdig doen van de uitspraak.
2. Tenzij bij wettelijk voorschrift een kortere termijn is bepaald, wordt een uitspraak geacht niet tijdig te zijn gedaan, indien de Inspecteur niet binnen één jaar na ontvangst van het bezwaarschrift een uitspraak heeft gedaan.
3. Indien de Inspecteur niet in de gelegenheid is om binnen de in lid 2 bedoelde termijn van één jaar uitspraak op het bezwaar te doen, stelt hij de belanghebbende hiervan schriftelijk in kennis, onder mededeling van de reden waarom nog geen uitspraak kan worden gedaan. De Inspecteur kan met schriftelijke toestemming van de minister die belast is met de zorg voor financiën, de termijn als bedoeld in lid 2 met ten hoogste één jaar verlengen.
4. Het verstrijken van de in het tweede en lid 3 bedoelde termijn ontheft de Inspecteur niet van zijn verplichting om uitspraak te doen.
5. Het beroep kan worden ingesteld binnen twee jaar na afloop van de termijn waarbinnen de Inspecteur op het bezwaar had moeten beslissen.
6. Het beroep tegen het niet tijdig doen van een uitspraak op bezwaar, heeft mede betrekking op de alsnog genomen beslissing op het bezwaar, tenzij deze beslissing geheel aan het

beroep tegemoet komt.

7. Indien het beroep is gericht tegen het niet tijdig doen van een uitspraak door de Inspecteur, dan kan de kantonrechter hem verzoeken alsnog een uitspraak op het bezwaar te doen en de kantonrechter kan daarbij bepalen dat de Inspecteur daarbij de aan hem bij of krachtens een belastingwet verleende dwangmiddelen ten dienste staan.

Artikel 10

Indienen beroepschrift

1. Het instellen van beroep geschiedt door het indienen van een beroepschrift bij de griffie van het kantongerecht.
2. Het beroepschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:
  - a. de naam en het adres van de indiener;
  - b. het e-mailadres of het telefoonnummer van de indiener;
  - c. de dagtekening;
  - d. een omschrijving van de uitspraak op bezwaar waartegen het beroep is gericht; en
  - e. de gronden van het beroep.
3. Bij het beroepschrift wordt zo mogelijk een kopie van de belastingaanslag of beschikking en de uitspraak op bezwaar overgelegd.
4. Is het beroepschrift in een andere taal gesteld dan het Nederlands, dan moet de inzender voor een vertaling zorg dragen als de kantonrechter dat voor een goede behandeling noodzakelijk acht.
5. De belanghebbende die beroep instelt tegen meerdere uitspraken op bezwaar, kan dat doen bij één beroepschrift.
6. Indien de bedragen van een belastingaanslag en van een boete of een andere voor bezwaar vatbare beschikking op één aanslagbiljet zijn vermeld, wordt een beroep inzake de belastingaanslag geacht mede te zijn gericht tegen de boete of de andere voor bezwaar vatbare beschikking, tenzij uit het beroepschrift het tegendeel blijkt.
7. De griffier bevestigt de ontvangst van het beroepschrift.
8. Het beroep schorst niet de werking van het besluit waartegen het is gericht.
9. De belanghebbende die niet binnen Suriname een vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft, kiest domicilie binnen Suriname.

Artikel 11

Niet-ontvankelijkverklaring

1. Het beroep kan niet-ontvankelijk worden verklaard indien niet is voldaan aan de in artikel 10, leden 2 tot en met 4, of aan enig ander bij wet gesteld vereiste voor het in behandeling nemen van het beroepschrift, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het verzuim te herstellen binnen een termijn van zes weken.
2. Ten aanzien van een na afloop van de termijn ingediend beroepschrift blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

Artikel 12

Griffierecht

1. Van de indiener van een beroepschrift wordt een griffierecht geheven.

2. Het griffierecht bedraagt SRD 250 (Tweehonderdvijftig Surinaamse Dollar) voor natuurlijke personen, en SRD 1.500 (Vijftienhonderd Surinaamse Dollar) voor rechtspersonen.
3. Indien het griffierecht niet tijdig is voldaan, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

Artikel 13

Verweer

1. Nadat eventuele verzuimen in het beroepschrift zijn hersteld en het verschuldigde griffierecht is voldaan, zendt de griffier zo spoedig mogelijk het beroepschrift aan de Inspecteur.
2. Binnen twee maanden na verzending van het beroepschrift aan de Inspecteur zendt deze de op de zaak betrekking hebbende stukken aan de kantonrechter en dient hij een verweerschrift in.
3. De kantonrechter kan de in lid 2 bedoelde termijn verlengen.
4. De griffier zendt zo spoedig mogelijk na binnenkomst een kopie van alle door de Inspecteur toegezonden stukken aan de belanghebbende.

Artikel 14

Replik en dupliek

1. De kantonrechter kan de belanghebbende in de gelegenheid stellen schriftelijk te repliceren.
2. In dat geval wordt de Inspecteur in de gelegenheid gesteld schriftelijk te dupliceren.
3. De kantonrechter stelt de termijnen voor repliek en dupliek vast.

Artikel 15

Nadere stukken

1. Tot tien dagen voor de mondelinge behandeling ter zitting kunnen partijen nadere stukken indienen.
2. Op deze bevoegdheid worden partijen in de uitnodiging voor de zitting gewezen.

HOOFDSTUK 3

ONDERZOEK

Artikel 16

Voorschriften

Op het vooronderzoek en het onderzoek ter zitting is het bepaalde in dit hoofdstuk van toepassing.

Artikel 17

Horen van partijen

1. De kantonrechter kan partijen oproepen om in persoon te verschijnen om te worden

gehoord dan wel om in persoon of bij gemachtigde te verschijnen om te worden gehoord, al dan niet voor het geven van inlichtingen.

2. Een opgeroepen partij is verplicht te verschijnen en de verlangde inlichtingen te geven. Partijen worden hierop gewezen, alsmede op het bepaalde in artikel 23.

Artikel 18 Schriftelijke inlichtingen

1. De kantonrechter kan partijen verzoeken om schriftelijk inlichtingen te geven.
2. Een partij is verplicht de verlangde inlichtingen te geven. Partijen worden hierop gewezen, alsmede op het bepaalde in artikel 23.

Artikel 19 Geen verplichting bij boete; cautie

1. Indien het beroep is ingesteld tegen een bestuurlijke boete, is in afwijking van de artikelen 17 en 18, de partij aan wie de bestuurlijke boete is opgelegd, niet verplicht omtrent de overtreding verklaringen af te leggen.
2. Voordat de kantonrechter deze partij hoort, deelt hij haar mede, dat zij niet verplicht is tot antwoorden.

Artikel 20 Getuigen

1. De kantonrechter kan getuigen oproepen.
2. Ieder die als getuige is opgeroepen, is verplicht aan de oproeping gevolg te geven en getuigenis af te leggen.
3. In de oproeping worden vermeld de plaats alwaar en het tijdstip waarop de getuige zal worden gehoord, de feiten waarop het horen betrekking zal hebben en de gevolgen die zijn verbonden aan het niet verschijnen.
4. Partijen kunnen getuigen meebrengen naar het onderzoek ter zitting, mits daarvan uiterlijk een week voor de dag van de zitting aan de kantonrechter en aan de wederpartij mededeling is gedaan, met vermelding van namen en woonplaatsen. Op deze bevoegdheid worden partijen in de uitnodiging voor de zitting gewezen.
5. De kantonrechter kan afzien van het horen van door een partij meegebrachte getuigen indien hij van oordeel is dat dit redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak.
6. De kantonrechter kan bepalen dat getuigen niet zullen worden gehoord dan na het afleggen van de eed of de belofte. Zij leggen in dat geval elk afzonderlijk de eed of de belofte af dat zij de waarheid en niets dan de waarheid zullen verklaren.
7. Tenzij bij deze wet anders is bepaald, zijn de bepalingen van het Eerste Boek, Tweede Titel, Vijfde Afdeling van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 21 Deskundigen en tolken

1. De kantonrechter kan deskundigen benoemen en tolken raadplegen. Daarbij wordt vermeld de opdracht die moet worden vervuld.

2. De kantonrechter stelt een termijn binnen welke de deskundige aan hem een schriftelijk verslag van het onderzoek uitbrengt.
3. Partijen zijn verplicht mee te werken aan een deskundigenonderzoek.
4. Partijen kunnen binnen een door de kantonrechter te stellen termijn schriftelijk hun zienswijze met betrekking tot het verslag naar voren brengen.
5. Aan deskundigen en tolken bedoeld in lid 1, wordt door de rechter een vergoeding toegekend.
6. Partijen kunnen deskundigen meebrengen naar het onderzoek ter zitting, mits daarvan uiterlijk een week voor de dag van de zitting aan de kantonrechter en aan de wederpartij mededeling is gedaan, met vermelding van namen en woonplaatsen. Op deze bevoegdheid worden partijen in de uitnodiging voor de zitting gewezen.
7. De kantonrechter kan afzien van het horen van door een partij meegebrachte deskundigen indien hij van oordeel is dat dit redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak.

Artikel 22 Onderzoek ter plaatse

1. De kantonrechter kan een onderzoek ter plaatse instellen.
2. Hij heeft daarbij toegang tot elke plaats voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is.
3. Van plaats en tijdstip van het onderzoek worden aan partijen mededeling gedaan. Zij kunnen bij het onderzoek aanwezig zijn.
4. Van het onderzoek wordt door de griffier een proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 23 Niet nakomen verplichtingen

Indien een partij niet voldoet aan de verplichting te verschijnen, inlichtingen te geven, stukken over te leggen of mee te werken aan een deskundigenonderzoek, kan de kantonrechter daaruit de gevolgtrekkingen maken die hem geraden voorkomen.

HOOFDSTUK 4 ZITTING

Artikel 24 Uitnodiging

Partijen worden ten minste zes weken tevoren uitgenodigd om op een in de uitnodiging te vermelden plaats en tijdstip op een zitting van de kantonrechter te verschijnen.

Artikel 25 Taken griffier

1. De griffier houdt aantekening van het verhandelde ter zitting.
2. De griffier maakt van de zitting een proces-verbaal op:
  - a. indien de kantonrechter dit ambtshalve of op verzoek van een partij die daarbij

- belang heeft, bepaalt, of
- b. op verzoek van het Hof van Justitie.

Artikel 26 Openbare zitting

1. De zitting is openbaar.
2. De kantonrechter kan bepalen dat het onderzoek ter zitting geheel of gedeeltelijk zal plaatshebben met gesloten deuren:
  - a. in het belang van de openbare orde of de goede zeden,
  - b. in het belang van de veiligheid van de Staat,
  - c. indien de belangen van minderjarigen of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de belanghebbende dit eisen, of
  - d. indien openbaarheid het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.

Artikel 27 Schorsing onderzoek

1. De kantonrechter kan het onderzoek ter zitting schorsen.
2. De zaak wordt op een nadere zitting hervat in de stand waarin zij zich bevond.

Artikel 28 Sluiting onderzoek

1. De kantonrechter sluit het onderzoek wanneer hij van oordeel is dat het is voltooid.
2. Zodra het onderzoek is gesloten, deelt de kantonrechter mee wanneer uitspraak zal worden gedaan.

Artikel 29 Heropening onderzoek

1. Indien de kantonrechter van oordeel is dat het onderzoek niet volledig is geweest, kan hij het onderzoek heropenen. De kantonrechter bepaalt daarbij op welke wijze het onderzoek wordt voortgezet.
2. De griffier doet zo spoedig mogelijk mededeling daarvan aan partijen.

HOOFDSTUK 5 UITSPRAAK

Artikel 30 Termijn

1. De kantonrechter doet in beginsel binnen zes weken na de sluiting van het onderzoek schriftelijk uitspraak.
2. De kantonrechter kan deze termijn verlengen.
3. Van deze verlenging wordt aan partijen mededeling gedaan.

Artikel 31

Strekking uitspraak

1. De uitspraak strekt tot:
  - a. onbevoegdverklaring van de kantonrechter in belastingzaken;
  - b. niet-ontvankelijkverklaring van het beroep;
  - c. ongegrondverklaring van het beroep; of
  - d. gegrondverklaring van het beroep.
2. Indien de kantonrechter het beroep gegrond verklaart, vernietigt hij de bestreden uitspraak op bezwaar en doet hij wat de Inspecteur zou behoren te doen.
3. De kantonrechter wijst de zaak terug naar de Inspecteur indien:
  - a. de Inspecteur het bezwaar niet-ontvankelijk heeft verklaard en de kantonrechter deze uitspraak vernietigt met ontvankelijkverklaring van het bezwaar, of
  - b. de kantonrechter om andere redenen van oordeel is dat de zaak opnieuw door de Inspecteur moet worden behandeld.
4. In de gevallen, bedoeld in lid 3, onderdeel a, kan de kantonrechter de zaak zonder terugwijzing afdoen, indien deze naar zijn oordeel geen nadere behandeling door de Inspecteur behoeft.

Artikel 32

Omkering en verzwaring bewijslast

1. Indien ten onrechte geen aangifte is gedaan, de vereiste aangifte niet is gedaan of niet volledig is voldaan aan de administratie- of inlichtingenplicht of de plicht tot het verlenen van toegang die bij of krachtens een belastingwet is gesteld, verklaart de kantonrechter het beroep ongegrond, tenzij de belanghebbende overtuigend aantoonst dat en in hoeverre de uitspraak op het bezwaar onjuist is.
2. Lid 1 vindt geen toepassing voor zover het beroep is gericht tegen een vergrijpboete als bedoeld in hoofdstuk 7, paragraaf 2, van de Algemene Wet Belastingen..

Artikel 33

Vergoeding griffierecht

1. Indien de kantonrechter het beroep gegrond verklaart, houdt de uitspraak tevens in dat de Inspecteur het door de belanghebbende betaalde griffierecht aan hem vergoedt.
2. In de overige gevallen kan de uitspraak inhouden dat het betaalde griffierecht door de Inspecteur aan de belanghebbende wordt vergoed.

Artikel 34

Kostenveroordeling

1. De kantonrechter is bij uitsluiting bevoegd de Inspecteur te veroordelen in de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken.
2. De belanghebbende kan slechts in de kosten worden veroordeeld in geval van kennelijk onredelijk gebruik van het procesrecht.
3. Het Hof van Justitie als instituut, stelt regels vast over de kosten waarop de veroordeling uitsluitend betrekking kan hebben en over de wijze waarop het bedrag van die kosten wordt vastgesteld.

Artikel 35
Kostenveroordeling en griffierechtvergoeding bij intrekking

1. In geval van intrekking van het beroep omdat de Inspecteur geheel of gedeeltelijk aan de belanghebbende is tegemoetgekomen, kan de Inspecteur op verzoek van de belanghebbende bij afzonderlijke uitspraak in de kosten, bedoeld in artikel 34, lid 1, worden veroordeeld, alsmede worden opgedragen het door de belanghebbende betaalde griffierecht te vergoeden.
2. Het verzoek wordt gedaan tegelijk met de intrekking van het beroep.
3. Indien aan het vereiste, bedoeld in lid 2, niet is voldaan, wordt het verzoek niet-ontvankelijk verklaard.
4. De kantonrechter stelt de belanghebbende zo nodig in de gelegenheid het verzoek toe te lichten en stelt de Inspecteur in de gelegenheid een verweerschrift in te dienen. De kantonrechter stelt hiervoor termijnen vast.

Artikel 36
Inhoud uitspraak

1. De schriftelijke uitspraak vermeldt ten minste:
  - a. de namen van partijen en van hun vertegenwoordigers of gemachtigden;
  - b. de gronden van de beslissing;
  - c. de beslissing;
  - d. de naam van de kantonrechter die de zaak heeft behandeld;
  - e. de dag waarop de beslissing is uitgesproken; en
  - f. dat door partijen binnen twee maanden na de dag van toezending van de uitspraak hoger beroep kan worden ingesteld bij het Hof van Justitie.
2. De uitspraak wordt ondertekend door de kantonrechter en de griffier. Bij verhindering van de kantonrechter of de griffier wordt dit in de uitspraak vermeld.

Artikel 37
Openbare uitspraak

De uitspraak geschiedt in het openbaar.

Artikel 38
Toezending afschrift

Binnen een week na de dagtekening van de uitspraak zendt de griffier door middel van een griffiersbrief kosteloos een afschrift van de uitspraak aan partijen.

Artikel 39
Eenvoudig herstel van uitspraak

1. De kantonrechter verbetert te allen tijde op verzoek van een partij of ambtshalve in zijn uitspraak een kennelijke rekenfout, schrijffout of andere kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent.
2. De kantonrechter gaat niet tot de verbetering over dan na partijen in de gelegenheid te hebben gesteld zich daarover uit te laten.

3. De verbetering geschiedt door middel van een hersteluitspraak.
4. Van de hersteluitspraak verstrekt de griffier aan partijen een afschrift.
5. Tegen de verbetering of de weigering daarvan staat geen rechtsmiddel open.

Artikel 40 Herziening van uitspraak

1. De kantonrechter kan op verzoek van een partij een onherroepelijk geworden uitspraak herzien op grond van feiten of omstandigheden die:
  - a. hebben plaatsgevonden vóór de uitspraak,
  - b. bij de indiener van het verzoekschrift vóór de uitspraak niet bekend waren en redelijkerwijs niet bekend konden zijn, en
  - c. waren zij bij de kantonrechter eerder bekend geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden.
2. Hoofdstuk 1 tot en met 6 zijn voor zover nodig van overeenkomstige toepassing.
3. Van de indiener van een verzoek tot herziening wordt griffierecht geheven. Indien de uitspraak wordt herzien, wordt dit griffierecht terugbetaald.

Artikel 41 Voorlopige voorziening

1. Indien tegen een besluit bij de kantonrechter beroep is ingesteld dan wel, voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de kantonrechter, bezwaar is gemaakt, kan de voorzieningenrechter van de kantonrechter die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.
2. Indien bij de kantonrechter beroep is ingesteld, kan een verzoek om voorlopige voorziening worden gedaan door de indiener van het beroepschrift in de hoofdzaak. Indien voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de kantonrechter bezwaar is gemaakt, kan een verzoek om voorlopige voorziening worden gedaan door de indiener van het bezwaarschrift.
3. De artikelen 10, 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing voor zover in dit artikel niet anders is bepaald. Het griffierecht is gelijk aan het griffierecht dat de verzoeker ten tijde van de indiening van het verzoek voor de hoofdzaak verschuldigd is of zou zijn. De indiener van het verzoekschrift die bezwaar heeft gemaakt dan wel beroep heeft ingesteld, legt daarbij een afschrift van het bezwaar- of beroepschrift over.
4. Indien een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan nadat bezwaar is gemaakt en op dit bezwaar wordt beslist voordat de zitting heeft plaatsgevonden, wordt de verzoeker in de gelegenheid gesteld beroep bij de kantonrechter in te stellen. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt gelijkgesteld met een verzoek dat wordt gedaan hangende het beroep bij de kantonrechter.
5. Partijen worden zo spoedig mogelijk uitgenodigd om op een in de uitnodiging te vermelden plaats en tijdstip op een zitting te verschijnen. Binnen een door de voorzieningenrechter te bepalen termijn zendt de inspecteur de op de zaak betrekking hebbende stukken aan hem. Artikel 15, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat tot één dag voor de zitting nadere stukken kunnen worden ingediend. De artikelen 17, 20, 21 en 25 tot en met 29 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat getuigen en deskundigen kunnen worden meegebracht zonder dat de in artikel 20 lid 4 en artikel 21 lid 6, bedoelde mededeling is gedaan.
6. Indien onverwijlde spoed dat vereist en partijen daardoor niet in hun belangen worden

- geschaad, kan de voorzieningenrechter uitspraak doen zonder toepassing van het vijfde lid.
7. De voorzieningenrechter doet zo spoedig mogelijk schriftelijk uitspraak. De artikelen 33 tot en met 37 zijn van overeenkomstige toepassing. De griffier zendt onverwijld een afschrift van de uitspraak kosteloos aan partijen.
  8. De uitspraak strekt tot:
    - a. onbevoegdverklaring van de voorzieningenrechter,
    - b. niet-ontvankelijkverklaring van het verzoek,
    - c. afwijzing van het verzoek, of
    - d. gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek.
  9. De voorzieningenrechter kan in zijn uitspraak bepalen wanneer de voorlopige voorziening vervalt.
  10. De voorlopige voorziening vervalt in ieder geval zodra:
    - a. de termijn voor het instellen van beroep bij de kantonrechter tegen de uitspraak die op bezwaar is genomen, ongebruikt is verstreken,
    - b. het bezwaar of het beroep is ingetrokken, of
    - c. de kantonrechter uitspraak heeft gedaan.
  11. Indien het verzoek wordt gedaan indien beroep bij de kantonrechter is ingesteld en de voorzieningenrechter van oordeel is dat na de zitting, bedoeld in het vijfde lid, nader onderzoek redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak, kan hij onmiddellijk uitspraak doen in de hoofdzaak. Partijen worden in de uitnodiging, bedoeld in het vijfde lid, gewezen op die bevoegdheid.
  12. De voorzieningenrechter kan, ook ambtshalve, een voorlopige voorziening opheffen of wijzigen. Het tweede, derde en vijfde tot en met elfde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 6 HOGER BEROEP

Artikel 42 Instellen hoger beroep

1. Partijen kunnen tegen een uitspraak van de kantonrechter als bedoeld in artikel 36 en artikel 41 lid 11, hoger beroep instellen bij het Hof van Justitie.
2. Het instellen van hoger beroep geschiedt door het indienen van een hogerberoepschrift bij de griffie van het kantongerecht. De griffier zendt de processtukken onverwijld aan het Hof van Justitie.
3. De termijn voor het instellen van hoger beroep bedraagt twee maanden na de dagtekening van de griffiersbrief genoemd in artikel 38.
4. De werking van een uitspraak van de kantonrechter wordt opgeschort totdat de termijn voor het instellen van hoger beroep is verstreken of, indien hoger beroep is ingesteld, op het hoger beroep is beslist.

Artikel 43 Overeenkomstige toepassing

Op de behandeling van het hoger beroep zijn de artikelen van hoofdstuk 1 tot en met 5, met uitzondering van de artikelen 8, 9 en 12, van overeenkomstige toepassing, voor zover in dit

hoofdstuk niet anders is bepaald.

Artikel 44 Griffierecht

1. Van de indiener van een hogerberoepschrift wordt een griffierecht geheven.
2. Het griffierecht bedraagt SRD 750 voor natuurlijke personen, en SRD 4.500 voor rechtspersonen.
3. Stelt de Inspecteur hoger beroep in, dan wordt van hem het griffierecht voor rechtspersonen geheven.
4. Indien het griffierecht niet tijdig is betaald, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het beroepschrift in verzuim is geweest.

Artikel 45 Incidenteel hoger beroep

1. De andere partij dan de partij die het hoger beroep heeft ingesteld, kan bij haar verweerschrift incidenteel hoger beroep instellen.
2. De voorschriften omtrent het hoger beroep zijn van toepassing, tenzij in dit artikel anders is bepaald.
3. De partij die het hoger beroep heeft ingesteld, wordt in de gelegenheid gesteld om binnen twee maanden na verzending van het verweerschrift het incidentele hoger beroep te beantwoorden.
4. Het Hof van Justitie kan de in lid 3 bedoelde termijn verlengen.
5. Voor het incidenteel hoger beroep is een griffierecht verschuldigd als genoemd in artikel 44.

Artikel 46 Uitspraak

1. Voor de uitspraak in hoger beroep is artikel 31, lid 1, van overeenkomstige toepassing.
2. Het Hof van Justitie bevestigt de uitspraak van de kantonrechter, hetzij met overneming hetzij met verbetering van de gronden, of doet, met gehele of gedeeltelijke vernietiging van de uitspraak, hetgeen de kantonrechter zou behoren te doen.
3. Het Hof van Justitie wijst de zaak terug naar de kantonrechter indien:
  - a. de kantonrechter zijn onbevoegdheid of de niet-ontvankelijkverklaring van het beroep heeft uitgesproken en het Hof van Justitie deze uitspraak vernietigt met bevoegdverklaring van de kantonrechter, onderscheidenlijk ontvankelijkverklaring van het beroep, of
  - b. het Hof van Justitie om andere redenen van oordeel is dat de zaak opnieuw door de kantonrechter moet worden behandeld.
4. In de gevallen, bedoeld in lid 3, onderdeel a, kan het Hof van Justitie de zaak zonder terugwijzing afdoen, indien deze naar zijn oordeel geen nadere behandeling door de kantonrechter behoeft.

Artikel 47
Kostenveroordeling

1. Indien het hoger beroep van de Inspecteur niet-ontvankelijk of ongegrond wordt verklaard, kan het Hof van Justitie de Inspecteur veroordelen in de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het hoger beroep redelijkerwijs heeft moeten maken.
2. Artikel 34 lid 3, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 48
Kostenveroordeling bij intrekking

1. In geval van intrekking van het hoger beroep door de Inspecteur, kan de Inspecteur op verzoek van de belanghebbende bij afzonderlijke uitspraak met overeenkomstige toepassing van artikel 47 in de kosten worden veroordeeld.
2. Indien het hoger beroep mondeling wordt ingetrokken, wordt het verzoek door de belanghebbende die daarbij aanwezig is mondeling gedaan, tegelijk met de intrekking van het hoger beroep.
3. Indien aan het vereiste, bedoeld in lid 2, niet is voldaan, wordt het verzoek niet-ontvankelijk verklaard.
4. Indien het hoger beroep schriftelijk door de Inspecteur wordt ingetrokken, wordt het verzoek schriftelijk door de belanghebbende gedaan.
5. De termijn voor het indienen van het verzoek bedraagt twee maanden na de dag waarop de intrekking aan de belanghebbende is bekendgemaakt.
6. Artikel 35 lid 4, is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 7
SLOTBEPALINGEN

Artikel 49
Indexering

De bedragen vastgesteld in artikel 12 lid 2 en artikel 43 lid 2 worden jaarlijks bij staatsbesluit gewijzigd voor zover het consumentenprijsindexcijfer daartoe aanleiding geeft.

Artikel 50
Overgangsbepaling

1. De behandeling van de zaken die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet aanhangig waren bij een Raad van Beroep, wordt met ingang van de inwerkingtreding van deze wet voortgezet door de kantonrechter in belastingzaken.
2. Het beroep tegen het niet tijdig doen van een uitspraak op bezwaar, zoals bedoeld in artikel 9, kan worden ingesteld met betrekking tot bezwaarschriften die vanaf twee jaar na de inwerkingtreding van deze wet door de Inspecteur zijn ontvangen.

Artikel 51
Inwerkingtreding

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Rechtspraak Belastingzaken.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking op een door de President te bepalen tijdstip.
4. De minister van Justitie en Politie is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de .....,

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

**WET van .....,
houdende regels met betrekking
tot de rechtspraak in belastingzaken
(Wet Rechtspraak Belastingzaken)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene toelichting

Het fiscale procesrecht omvat de regels op grond waarvan belastingaanslagen, beschikkingen en boetes van de Inspecteur in bezwaar en beroep kunnen worden bestreden. Na heroverweging in de bezwaarfase, is het mogelijk dat de belastingplichtige de uitspraak op bezwaar van de Inspecteur voorlegt aan een onafhankelijke gerechtelijke instantie. Het belastingrecht heeft zozeer een eigen karakter dat daarvoor bij de rechter eigen procesrechtelijke voorschriften gelden. Als kenmerkend voor het belastingprocesrecht kunnen worden beschouwd de grote toegankelijkheid (laag griffierecht, geen verplichte procesvertegenwoordiging), de actieve houding van de belastingrechter (onderzoeksbevoegdheden, ongelijkheidscompensatie), de vrije bewijsleer (vrije keuze bewijsmiddelen), de openbaarheid (openbare zitting en publicatie uitspraken) en de geringe regeldichtheid (eenvoudig, overzichtelijk en uitvoerbaar). Laatstgenoemd kenmerk brengt mee, dat de wettelijke regeling van het procesrecht – zoals neergelegd in onderhavige Wet Rechtspraak Belastingzaken (hierna: WRB) – zich in veel opzichten beperkt tot de hoofdlijnen. Daardoor worden veel zaken ter invulling overgelaten aan de belastingrechter. Bij de interpretatie en toepassing van de WRB zal de belastingrechter onder meer inspiratie kunnen zoeken bij het burgerlijk procesrecht.

Huidige belastingprocesrecht

Het huidige fiscale procesrecht is met name neergelegd in de Inkomstenbelasting 1922 (hierna: Wet IB 1922) en de Wet tarief van Invoerrechten 1996 (hierna: WTI 1996). In grote lijnen komt het huidige belastingprocesrecht erop neer dat een belanghebbende tegen een belastingaanslag en (boete)beschikking een bezwaarschrift kan indienen bij de belastinginspecteur. Tegen de uitspraak op het bezwaarschrift kan de belanghebbende vervolgens in beroep komen bij de - buiten de gewone rechterlijke macht staande - Raad van Beroep voor directe belastingen (hierna: RvB direct) of de Raad van Beroep voor indirecte belastingen (hierna: RvB indirect). Zowel de RvB direct als de RvB indirect fungeert als eerste en enige instantie. Hoger beroep is niet mogelijk.

De RvB direct is onder meer bevoegd voor zaken op het terrein van de inkomsten-, loon-, vermogens- en omzetbelasting. De RvB direct bestaat uit drie leden van wie twee door de President van de Republiek worden benoemd en één door het Hof van Justitie wordt aangewezen uit de leden van dit Hof. De President wijst één van beiden door hem benoemde leden aan als voorzitter. Om de twee jaar treden de leden af (artikel 59 Wet IB 1922). De RvB direct is echter al sinds 1992 niet functioneel door het overlijden van zijn leden en het uitblijven van nieuwe benoemingen. De belastingplichtige die het oneens is met een uitspraak van de Inspecteur op zijn bezwaar tegen een belastingaanslag of (boete)beschikking, kan zich dus niet tot een belastingrechter wenden. Voor enige rechtsbescherming moeten belastingplichtigen zich dan ook wenden tot de burgerlijke rechter. Dit gebeurt zo nu en dan in het kader van de invordering van de belastingschuld.

De RvB indirect is bevoegd voor douanezaken op het terrein van de invoerrechten en accijnzen. De RvB indirect bestaat uit vijf leden van wie vier door de President worden benoemd en één op voordracht van het Hof van Justitie. Deze leden kunnen tussentijds op voordracht van het Hof van Justitie door de President worden ontslagen (artikel 56 WTI 1996). De RvB indirect is wel functioneel.

Toekomstig belastingprocesrecht

De verscheidenheid aan procesrechtelijke bepalingen in diverse belastingwetten leidt tot verwarring en rechtsongelijkheid. Met het oog op de rechtsbescherming van belastingplichtigen behoeft het belastingprocesrecht daarom een harmonisering en modernisering. Aan de belastingplichtigen wordt dan effectieve rechtsbescherming geboden door een onafhankelijke belastingrechter. Om die reden wordt de belastingrechtspraak in eerste aanleg – zowel op het terrein van de directe als indirecte belastingen – ondergebracht bij het Hof van Justitie, in het bijzonder bij de kantonrechter in belastingzaken. Verder wordt de efficiëntie van de rechtspraak vergroot door belastingzaken in eerste aanleg door een enkelvoudige kamer (één kantonrechter) te laten behandelen. Het belastingprocesrecht wordt neergelegd in een aparte wet: de WRB.

In het kader van de rechtsbescherming is hoger beroep (bij het Hof van Justitie) mogelijk tegen een uitspraak in eerste aanleg van de kantonrechter in belastingzaken. Dit geldt te meer als een fiscale boete in geschil is. Een boete wordt immers gezien als een strafmaatregel en een dergelijke maatregel moet op grond van internationale verdragen aan twee feitenrechters kunnen worden voorgelegd. De zaken in hoger beroep worden door een meervoudige kamer (drie belastingrechters) behandeld.

Waar hierna wordt gesproken van de belastingrechter, wordt daarmee zowel bedoeld op de (enkelvoudige) kantonrechter in belastingzaken als op de (meervoudige) belastingkamer van het Hof van Justitie.

Alle belastinguitspraken in eerste aanleg en hoger beroep worden op rechtspraak.sr gepubliceerd zodat de publieke opinie deze kan controleren. Door publicatie zal ook de rechtszekerheid toenemen, omdat andere belastingplichtigen in een vergelijkbare situatie zullen weten waaraan ze toe zijn.

Uitgangspunt is dat het gemoderniseerde belastingprocesrecht eenvoudig, overzichtelijk en uitvoerbaar is. Met dit wetsvoorstel wordt gestreefd naar een dergelijke regeling van het belastingprocesrecht.

Artikelsgewijze toelichting

De behandelde materie in de WRB is verdeeld over acht hoofdstukken, te weten:

1. Algemene bepalingen,
2. Beroep in eerste aanleg,
3. Onderzoek,
4. Zitting,
5. Uitspraak,
6. Hoger beroep en
7. Slotbepalingen.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 (definities)

In dit artikel is een aantal begripsbepalingen gedefinieerd. De Inspecteur is een bestuursorgaan. Onder Inspecteur wordt verstaan: de Inspecteur der directe belastingen, de Inspecteur belast met de heffing van de omzetbelasting dan wel met de belasting over de toegevoegde waarde, en de Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen. Als in de wet staat vermeld dat de Inspecteur een bepaalde taak heeft, wordt niet bedoeld dat de Inspecteur dit zelf moet doen. Bedoeld wordt dat namens hem de taak wordt uitgevoerd.

De kantonrechter in belastingzaken is bevoegd kennis te nemen van beroepen die betrekking hebben op besluiten die ingevolge een belastingwet in de zin van artikel 2 WRB zijn genomen, waaronder de beslissingen die op grond van douanewetgeving zijn genomen.

Onder ‘belanghebbende’ wordt in een belastingprocedure verstaan de wederpartij van de Inspecteur. Dit is onder meer degene aan wie een belastingaanslag, uitnodiging tot betaling of beschikking is opgelegd, of degene die de belasting op aangifte heeft betaald of van wie de belasting is ingehouden.

Artikel 2 (bevoegdheid)

Tot dusver is de aanwijzing als beroepsinstantie in de afzonderlijke heffingswetten geregeld. Met deze bepaling wordt de aanwijzing van de belastingen algemeen geregeld. De WRB zal gelden inzake beroepen in belastingzaken, waarbij de kantonrechter in belastingzaken in eerste aanleg oordeelt en het Hof van Justitie in hoger beroep. Die bevoegdheid heeft betrekking op alle in Suriname geldende belastingwetten, waaronder in ieder geval de belastingen en heffingen genoemd in onderhavige bepaling. Wordt voor deze belastingen of heffingen door de Inspecteur een uitspraak op bezwaar gedaan, dan heeft de belanghebbende de mogelijkheid om daartegen beroep in te stellen bij de kantonrechter in belastingzaken.

Artikel 3 (kantonrechter in belastingzaken)

Deze bepaling geeft aan dat wanneer in een belastingwet beroep bij de Raad van Beroep is opengesteld, de kantonrechter in belastingzaken daarvoor in de plaats treedt en uitspraak doet. Hierdoor behoeven de overige wetten waar wordt gesproken over Raad van Beroep niet te worden aangepast. Het artikel maakt daarnaast helder dat de kantonrechter uitspraak doet op beroepen in belastingzaken.

Artikel 4 (behandeling bij kantonrechter in belastingzaken)

Dit artikel bepaalt dat belastingzaken in eerste aanleg door de kantonrechter in belastingzaken worden behandeld. Deze zaken worden door één rechter behandeld. In artikel 49 is het overgangsrecht geregeld voor belastingzaken die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet aanhangig waren bij een Raad van Beroep.

Artikel 5 (behandeling bij Hof van Justitie)

Deze bepaling legt vast dat in belastingzaken tegen een uitspraak van de kantonrechter hoger

beroep kan worden ingesteld bij het Hof van Justitie. In hoger beroep wordt de belastingzaak – overeenkomstig het bepaalde in artikel 39 van het reglement op de inrichting en samenstelling van de Surinaamse Rechterlijke Macht – behandeld door een meervoudige kamer bestaande uit drie rechters, van wie één als voorzitter optreedt.

Artikel 6 (waking en verschoning rechter)

Dit artikel bevat een regeling voor waking en verschoning van rechters in belastingzaken. Deze regeling geldt zowel voor de kantonrechter in eerste aanleg, als voor de rechters van het Hof van Justitie in hoger beroep. Meent een partij dat de rechter haar zaak niet onpartijdig zal behandelen, dan kan zij de rechter wraken (zie lid 1). Acht de rechter zich niet in staat onpartijdig te oordelen, dan kan hij verzoeken zich te mogen verschonen (zie lid 2). Anders dan bij waking, ligt het initiatief dan bij de rechter zelf.

criterium is steeds de aanwezigheid van feiten en omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. Om te bereiken dat binnen de rechterlijke macht voor waking en verschoning dezelfde normen en procedures gelden, is in deze bepaling het bepaalde omtrent waking en verschoning in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing verklaard (zie lid 3).

Artikel 7 (bijstand en vertegenwoordiging)

Deze bepaling vormt de basis voor het uitgangspunt dat in een belastingprocedure de rechtzoekende zelf, dus zonder een procesvertegenwoordiger, kan optreden. Partijen mogen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen (zie lid 1). De partij die ervoor kiest zich te laten vertegenwoordigen, bepaalt de reikwijdte van de volmacht.

Van bijstand is sprake als een procederende partij zelf aanwezig is en zelf processuele handelingen verricht, en daarbij de hulp van anderen inroept. Dat kan zijn een persoon die (mede) namens deze partij ter zitting het woord voert of een aanvullende toelichting geeft, maar ook iemand die enkel ter morele ondersteuning aanwezig is.

Partijen kunnen zich in een procedure door een gemachtigde laten vertegenwoordigen. Kern van de rechtsfiguur ‘vertegenwoordiging’ is dat handelingen van de vertegenwoordiger aan de vertegenwoordigde worden toegerekend. Het processuele gedrag van de vertegenwoordiger is dus het processuele gedrag van de vertegenwoordigde. De rechter kan in dat kader van een gemachtigde niet zijnde een advocaat, een schriftelijke machtiging verlangen (zie lid 2). Indien de volmacht op dat moment slechts mondeling is verleend, dient deze alsnog op schrift te worden gesteld. Uit de formulering van de machtiging moet in beginsel volgen dat de volmacht al mondeling was verleend op het moment dat beroep wordt ingesteld, of dat deze volmacht binnen de beroepstermijn is afgegeven. Voor advocaten geldt dat zij geen (schriftelijke) volmacht behoeven (zie lid 3). Een advocaat kan volstaan met zijn verklaring vertegenwoordigingsbevoegd te zijn.

Lid 4 vormt voor de belastingrechter de wettelijke basis een bepaalde persoon tegen wie ernstige bezwaren bestaan als bijstandsverlener of vertegenwoordiger te weigeren. Advocaten kunnen niet worden geweigerd een belanghebbende bij te staan of te vertegenwoordigen (zie lid 5). Deze uitzonderingspositie houdt verband met het wettelijke advocatentuchtrecht, dat geacht wordt voldoende waarborg te vormen voor een juist optreden van de advocaat.

Het spreekt voor zich dat de rechter niet lichtzinnig zal overgaan tot weigering van een bijstandsverlener of vertegenwoordiger. Daar moeten bijzondere redenen voor zijn. Een reden kan zijn de ernstige en evidente ondeskundigheid van een vertegenwoordiger. Ook kan gedacht worden aan een gemachtigde die herhaaldelijk de normale gang van zaken van de procedure, eventueel onder bedreiging van geweld, verstoort. De bepaling is niet geschreven om de mogelijkheid te bieden zich van een 'lastige' partij te ontdoen. De bepaling strekt zich niet uit tot enkel de beroepsgemachtigden.

Als de weigering plaatsvindt anders dan tijdens een zitting, ligt het voor de hand dat de rechter de wederpartij door middel van een afzonderlijke mededeling van de weigering op de hoogte zal brengen. De kennisgeving van weigering stelt de betrokken partij in staat zich desgewenst te voorzien van een andere gemachtigde. Uiteraard moet de betrokken partij daartoe in de gelegenheid worden gesteld. Voor vervanging van de vertegenwoordiger zal de zitting meestal moeten worden geschorst.

De weigering van bijstand of vertegenwoordiging door een rechter vindt over het algemeen plaats in een tussenbeslissing waartegen geen afzonderlijk rechtsmiddel kan worden aangewend. Tegen dergelijke beslissingen kan alleen worden opgekomen tegelijkertijd met het hoger beroep tegen de einduitspraak, zijnde de uitspraak waarbij het geding wordt afgedaan. Ook tegen een op andere wijze dan via een tussenbeslissing bekendgemaakte weigeringsbeslissing door een rechter staat geen afzonderlijk rechtsmiddel open.

De leden 6 tot en met 8 geven een regeling voor het geval de belastingplichtige overlijdt tijdens de beroepsprocedure. Lid 6 bepaald dat de erfgenamen in de plaats treden van een belastingplichtige die tijdens de procedure overlijdt. Volgens lid 7 kunnen de gezamenlijke erfgenamen zich laten vertegenwoordigen door eenieder van hen, door de executeur testamentair, de bewindvoerder of de curator over de nalatenschap. In dat geval kunnen de processtukken worden gericht aan één van voornoemde personen (lid 8). Uiteraard kunnen de gezamenlijke erfgenamen zich ook krachtens volmacht laten vertegenwoordigen door een gemachtigde.

Hoofdstuk 2 Beroep in eerste aanleg

Artikel 8 (instellen beroep)

Voor alle belastingaanslagen en andere voor bezwaar vatbare beschikkingen wordt eerst de bezwaarprocedure opengesteld. Tegen de uitspraak op dat bezwaar kan vervolgens in beroep worden gekomen bij de belastingrechter. Voor het indienen van een beroepsschrift geldt dezelfde termijn als voor het indienen van een bezwaarschrift. De beroepstermijn bedraagt twee maanden. De dagtekening van de uitspraak op bezwaar is beslissend voor de aanvang van de beroepstermijn. Mocht de uitspraak op bezwaar worden verzonden na de dagtekening, dan begint op grond van lid 3 de termijn te lopen op de dag na de bekendmaking. Bekendmaking vindt plaats door toezending of uitreiking aan de belastingplichtige.

Artikel 9 (beroep niet tijdig beslissen op bezwaar)

Een beroep op de belastingrechter is ook mogelijk indien niet tijdig een uitspraak wordt gedaan. Dit kan zich pas voordoen als het bezwaarschrift langer dan een jaar op een uitspraak wacht. In enkele heffingswetten is een kortere beslistermijn van zestig dagen dan wel twee maanden opgenomen, zoals in artikel 13 lid 3 van de Wet Huurwaardebelasting 1995, artikel 17 lid 1 van

de Wet Casinobelasting 2002, artikel 3c lid 3 van de Wet op de Loterijbelasting, artikel 9 lid 3 van de Wet uitvoerrecht op hout, artikel 12 lid 3 van de Wet Rij- en Voertuigenbelasting 2018, artikel 13 lid 3 Wet accijns tabaksproducten 1967. In die gevallen geldt de kortere beslistermijn.

De mogelijkheid tot het indienen van een beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak is opgenomen om trage afdoening te voorkomen en de belanghebbende een mogelijkheid te geven zijn recht binnen redelijke termijn te verkrijgen. Vanuit doelmatigheidsoverwegingen is ervoor gekozen de termijn waarbinnen beroep aangetekend kan worden tegen het niet tijdig beslissen te maximaliseren tot twee jaar (lid 5).

Het is natuurlijk altijd mogelijk dat de problematiek die het onderwerp van het bezwaarschrift is, zodanig ingewikkeld is of om andere reden zoveel tijd vergt, dat van de Inspecteur niet kan worden verwacht dat hij het bezwaarschrift binnen een jaar afhandelt. In dat geval is het de Inspecteur op grond van lid 3 toegestaan de termijn voor afhandeling te verlengen met maximaal één jaar. Hij dient dit wel gemotiveerd te doen en de indiener van het bezwaar daarvan in kennis te stellen. De minister van financiën zal aangeven in welke gevallen de afdoeningstermijn verlengd kan worden. De Inspecteur zal, zodra dat in redelijkheid mogelijk is, bijvoorbeeld een korte termijn nadat de benodigde informatie is ontvangen, alsnog uitspraak moeten doen.

De Inspecteur dient te allen tijde uitspraak te doen op een bezwaarschrift. Deze regel is ook van toepassing in het geval er sprake is van termijnoverschrijding. Dit is geregeld in het lid 4.

Indien de Inspecteur hangende het beroep tegen het niet tijdig beslissen, alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet, wordt het beroep tegen het niet tijdig beslissen, ook geacht gericht te zijn tegen deze reële uitspraak op bezwaar (lid 6). Een afzonderlijk beroep tegen de reële uitspraak op bezwaar is dan niet nodig. In het kader van de rechtsbescherming beoordeelt de belastingrechter dan zowel het beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak op bezwaar als het beroep tegen de alsnog genomen reële uitspraak op bezwaar. Indien de Inspecteur hangende de beroepsprocedure niet alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet, dan kan de belastingrechter de Inspecteur opdragen alsnog een uitspraak op bezwaar te nemen, dan wel kan de belastingrechter om proceseconomische redenen zelf het bezwaar beoordelen.

De Inspecteur mag de bevoegdheden die hij op grond van enige belastingwet heeft, zoals het verzoeken om inlichtingen of inzage in de administratie, niet gebruiken, indien een zaak onder de rechter is, dus ook niet als beroep is ingesteld tegen het niet tijdig doen van een uitspraak. Het zevende lid van dit artikel maakt hierop een uitzondering. De Inspecteur mag deze bevoegdheden wel gebruiken indien de belastingrechter hem dit toestaat. Deze bepaling ziet op de gevallen waarin de Inspecteur niet in staat is om binnen een jaar, respectievelijk twee jaar, uitspraak te doen op het bezwaarschrift, zonder dat de Inspecteur daarvan een verwijt kan worden gemaakt. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld langlopende boekenonderzoeken of gevallen waarin informatie uit het buitenland moet komen. Ook is denkbaar dat de belanghebbende zelf niet alle informatie heeft kunnen verstrekken. Indien de belanghebbende vervolgens opkomt tegen het niet tijdig doen van een uitspraak, blijft de Inspecteur gehouden uitspraak te doen op het bezwaar. Met dit lid wordt enerzijds voorkomen dat de positie van de Inspecteur wordt benadeeld als gevolg van het instellen van het beroep tegen het uitblijven van een uitspraak op het bezwaar - de belastingschuld kan niet op het juiste bedrag worden vastgesteld - en anderzijds wordt aan de belastingrechter de mogelijkheid geboden om, al dan niet op verzoek van de Inspecteur, te bepalen dat de Inspecteur nog gedurende enige tijd informatie aan de belanghebbende kan vragen en inzage in de boekhouding kan verkrijgen.

In artikel 50 is het overgangsrecht geregeld voor belastingzaken waarin bezwaar is gemaakt maar de Inspecteur nog geen uitspraak heeft gedaan.

Artikel 10 (indienen beroepschrift)

Het onderhavige artikel bepaalt dat beroep wordt ingesteld door het indienen van een beroepschrift bij de griffie van het kantongerecht (lid 1). Een beroepschrift kan persoonlijk of door toezending aan de griffie worden ingediend. Op grond van het zevende lid bevestigt de griffier de ontvangst van het beroepschrift aan de indiener. Digitaal procederen zal mogelijk worden indien dit is opengesteld volgens de regels gesteld in het procesreglement in belastingzaken van het Hof van Justitie.

Aan een beroepschrift worden ingevolge lid 2 bepaalde eisen gesteld. Het beroepschrift moet worden ondertekend en bevat ten minste a. de naam en het adres van de indiener, b. het e-mailadres of het telefoonnummer van de indiener, c. de dagtekening, d. een omschrijving van de uitspraak op bezwaar waartegen het beroep is gericht, en e. de motivering van het beroep. In de aanhef van lid 2 duiden de woorden 'ten minste' erop dat het in deze bepaling om minimumeisen gaat. Onder alle omstandigheden moet een beroepschrift in elk geval aan deze vereisten voldoen. Is de motivering van de uitspraak op bezwaar summier of ontbreekt deze geheel, dan zal ook het beroepschrift summier gemotiveerd kunnen zijn. Aan de gefundeerdheid van de motivering worden geen eisen gesteld. Is het beroep gericht tegen een boete, dan kan het recht om zichzelf niet te incrimineren meebrengen dat de aanduiding van de gronden summier mag zijn.

Verder wordt in lid 3 bepaald dat bij het beroepschrift zo mogelijk een kopie van de belastingaanslag of beschikking en de uitspraak op bezwaar wordt overgelegd, waarop het geschil betrekking heeft. De clause 'zo mogelijk' ziet op het geval dat de indiener niet beschikt over een belastingaanslag of beschikking, bijvoorbeeld bij een betaling op aangifte, of dat de indiener niet beschikt over een uitspraak op bezwaar, bijvoorbeeld als het beroep zich richt tegen het uitblijven van een uitspraak op bezwaar.

Beroepschriften worden in het Nederlands geschreven. Wanneer het beroepschrift in een andere taal is geschreven, moet de inzender op grond van het lid 4 voor een vertaling zorg dragen als de rechter dat voor een goede behandeling noodzakelijk acht, mede gelet op de belangen van de wederpartij. Indien geen vertaling wordt overgelegd terwijl deze wel nodig is, zal overeenkomstig artikel 11 de gelegenheid worden geboden alsnog een vertaling over te leggen. De rechter kan bepalen dat die vertaling door een beëdigd vertaler moet zijn opgemaakt en ondertekend. Blijft de vertaling niettemin achterwege, dan kan het beroep niet-ontvankelijk worden verklaard.

Lid 5 maakt het mogelijk dat een belanghebbende in een beroepschrift tegen meerdere uitspraken op bezwaar beroep kan instellen. Daarbij hoeft het niet om samenhangende uitspraken te gaan. Een beroepschrift kan niet door meer belanghebbenden gezamenlijk worden ingediend. De belanghebbende zal, wil hij in alle beroepen ontvankelijk zijn, het beroepschrift moeten indienen op een dag die valt binnen alle termijnen.

In lid 6 wordt een wettelijke fictie gecreëerd dat een beroep inzake een belastingaanslag mede omvat een beroep inzake de daarmee samenhangende fiscale boete die op hetzelfde aanslagbiljet staat vermeld. Deze fictie geldt ook voor andere beschikkingen die op hetzelfde aanslagbiljet zijn vermeld, zoals rentebeslikkingen. Deze fictie dient de rechtsbescherming en beoogt te

voorkomen dat belastingplichtigen onnodig niet-ontvankelijk worden verklaard als zij hun beroep niet specifiek richten tegen de uitspraak op het bezwaar inzake de fiscale boete. De voorwaarden voor toepassing van deze fictie zijn: i) de belastingaanslag en de (boete)beschikking moeten op één aanslagbiljet staan vermeld; ii) de indiener moet hebben nagelaten expliciet beroep in te stellen inzake de (boete)beschikking, en iii) uit het beroepschrift mag niet blijken dat het beroep geen betrekking heeft op de (boete)beschikking.

Lid 8 bepaalt dat de indiening van een beroepschrift – evenals de indiening van een bezwaarschrift – de verplichting tot betaling van de belastingaanslag niet automatisch schorst. Voor zover nodig, kan echter bij de ontvanger om uitstel van betaling worden gevraagd. Aan dat uitstel kunnen voorwaarden worden verbonden. Om rechtsongelijkheid tegen te gaan, zal de Belastingdienst beleid opstellen voor het verlenen van uitstel van betaling. De ontvangers dienen zich daaraan te houden bij het behandelen van de verzoeken om uitstel van betaling.

In lid 9 is de domiciliekeuze geregeld. De verplichting binnen Suriname domicilie te kiezen, geldt niet alleen voor degene die niet binnen Suriname woont of gevestigd is, maar ook voor hem die weliswaar binnen Suriname woont of gevestigd is, doch aldaar geen vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft. De ratio achter deze bepaling is dat alle correspondentie omtrent deze geschriften een belanghebbende tijdig kunnen bereiken. Het nalaten om binnen Suriname domicilie te kiezen is niet van dusdanig gewicht dat daaraan niet-ontvankelijkheid verbonden moet worden. Wel komt het niet kiezen van domicilie – en daarmee het niet of vertraagd ontvangen van post van het kantongerecht of Hof – door een buiten Suriname wonende of gevestigde belanghebbende, voor zijn risico.

Artikel 11 (niet-ontvankelijkverklaring)

Wanneer een beroepschrift niet aan de wettelijke eisen van artikel 10, leden 2 tot en met 4 voldoet, bijvoorbeeld geen motivering bevat (pro forma beroep), moet het wel als een beroepschrift worden aangemerkt. Een zorgvuldige behandeling van een beroepschrift brengt mee dat de indiener dan door de belastingrechter in de gelegenheid wordt gesteld binnen een termijn van zes weken deze verzuimen te herstellen. Voor het herstel op deze voet leent zich onder meer het ontbreken van een motivering alsmede het ontbreken van een schriftelijke machtiging (artikel 7 lid 2). Op grond van lid 1 zal de belastingrechter het beroep pas niet-ontvankelijk verklaren indien het gebrek niet binnen de gestelde termijn is hersteld. Bij het aan de belanghebbende stellen van een termijn voor het herstellen van een gebrek, dient erop te worden gewezen dat de overschrijding van die termijn ertoe kan leiden dat het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Een beroep is tijdig indien het binnen twee maanden bij de belastingrechter is ingediend. In bijzondere gevallen kan een termijnoverschrijding op grond van lid 2 verschoonbaar zijn. De bewijslast voor de versoening ligt bij de belastingplichtige. Mogelijke reden voor een verschoonbare termijnoverschrijding is het niet weten dat beroep moet worden aangetekend omdat de rechtsmiddelverwijzing niet op de uitspraak op bezwaar is vermeld, dan wel indien de uitspraak op bezwaar onjuist is geadresseerd door toedoen van de Belastingdienst. Bij de beoordeling van de termijnoverschrijding dient rekening te worden gehouden met de kennis van belastingplichtige of diens gemachtigde. Indien de belastingplichtige de wijziging van zijn adres niet aan de Belastingdienst heeft doorgegeven, is geen sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding indien voor de Belastingdienst nergens uit blijkt dat belastingplichtige is verhuisd.

Artikel 12 (griffierecht)

Voor het indienen van een beroepschrift is de belanghebbende een bedrag aan griffierecht verschuldigd. De hoogte van het griffierecht is ervan afhankelijk of de indiener al dan niet een natuurlijk persoon is. Natuurlijke personen betalen SRD 250 aan griffierecht, terwijl rechtspersonen SRD 1.500 verschuldigd zijn. Het hogere tarief voor rechtspersonen wordt gerechtvaardigd geacht omdat de zaken van rechtspersonen in de regel gecompliceerder zijn, rechtspersonen in het algemeen draagkrachtiger zijn, en rechtspersonen eerder geneigd zijn om te procederen en door het hogere griffierecht een belangenafweging zullen moeten maken. Griffierecht is ook verschuldigd in boetezaken. De wet kent geen mogelijkheid van vermindering van griffierecht.

Wordt beroep ingesteld tegen meer dan één uitspraak op bezwaar, dan zijn er evenveel beroepen als uitspraken waarop die beroepen betrekking hebben. Voor elk beroep is afzonderlijk griffierecht verschuldigd.

Bij niet-tijdige betaling van het volledige griffierecht volgt niet-ontvankelijkverklaring van het beroep, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest (lid 3). Een niet-tijdige betaling van griffierecht is geen herstelbaar verzuim, maar is ten hoogste verschoonbaar. De rechter is niet gehouden om ambtshalve te onderzoeken of het niet (tijdig) betalen van het griffierecht verschoonbaar is. De indiener dient zelf aan te voeren dat hij ter zake van het niet (tijdig) betalen van het griffierecht niet geacht kan worden in verzuim te zijn geweest.

Artikel 13 (verweer)

Nadat eventuele verzuimen in het beroepschrift zijn hersteld en het verschuldigd geworden griffierecht is voldaan, zendt de griffier zo spoedig mogelijk een afschrift van het beroepschrift aan de Inspecteur (lid 1) en biedt hij deze de gelegenheid binnen twee maanden een verweerschrift en de op de zaak betrekking hebbende stukken in te dienen (lid 2). De kantonrechter kan deze termijn van twee maanden verlengen (lid 3).

Deze bepaling stelt geen eisen aan de inhoud van een verweerschrift. Niettemin mag verwacht worden dat de Inspecteur daarin in ieder geval de feiten behandelt, zodat voor de rechter duidelijk is welke door belanghebbende gestelde feiten worden erkend dan wel betwist, en welke feiten van de zijde van de Inspecteur worden gesteld. Verder verdient het de voorkeur dat de Inspecteur de ontvankelijkheid van het beroep en bezwaar behandelt, een overzicht geeft van de geschilpunten, een omschrijving geeft van de in het beroepschrift vervatte grieven en de gevraagde proceskostenvergoeding behandelt. Verder zal het verweerschrift de gronden van verweer moeten omvatten alsmede een (cijfermatige) conclusie. Het staat de Inspecteur vrij zich te verweren met alle gronden die hij dienstig acht, tenzij hij het betreffende standpunt of verweer ondubbelzinnig heeft prijsgegeven. Hij mag in beroep een ander standpunt innemen of andere feiten aanvoeren dan dat hij in de bezwaarfase heeft gedaan. Verder kan de Inspecteur gebruik maken van zijn bevoegdheid om een beroep te doen op interne compensatie. In het geval het standpunt in verweer leidt tot een lagere belastingaanslag, dient dit in het verweerschrift cijfermatig te worden uitgewerkt, ook al bepaalt dit artikel dit niet uitdrukkelijk.

Bij het voeren van verweer kan de Inspecteur enige belemmering ondervinden door zijn geheimhoudingsplicht met betrekking tot gegevens van andere belastingplichtigen. De wet legt de grens van de geheimhoudingsplicht voor de Inspecteur echter daar waar bekendmaking

nodig is voor de heffing, controle of inning van die belastingwet. De Inspecteur mag dus gegevens die hij in het algemeen geheim moet houden, in de belastingprocedure gebruiken. De wederpartij zal daarvan kennisnemen. De Inspecteur dient daarom wel de afweging te maken tussen de noodzaak om deugdelijk verweer te voeren en de schending van de privacy van derden.

Lid 2 schrijft ook voor dat de Inspecteur de op de zaak betrekking hebbende stukken toezendt aan de kantonrechter. Tot de op de zaak betrekking hebbende stukken behoren alle stukken – waaronder in elektronische vorm vastgelegde gegevens – die de Inspecteur ter raadpleging ter beschikking staan of hebben gestaan en die van belang kunnen zijn voor de beslechting van de (nog) bestaande geschilpunten. Daartoe behoren niet alleen de stukken die de Inspecteur heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit, maar ook de stukken die pas in de loop van het beroep ter beschikking van de Inspecteur zijn gekomen. De Inspecteur behoeft niet de stukken over te leggen die zich onder derden bevinden en die niet aan de Inspecteur zijn verstrekt, ook al is hij bekend met het bestaan daarvan.

De Inspecteur dient in elk geval aan de kantonrechter toe te zenden een gespecificeerde opgave van de aangifte- en aanslaggegevens, een kopie van het bezwaarschrift, een kopie van de uitspraak op bezwaar en de kennisgeving waarin de beslissing op het bezwaarschrift is gemotiveerd, en alle andere stukken – zoals een controlerapport van een boekenonderzoek – die een rol hebben gespeeld bij de besluitvorming van de Inspecteur.

De rechter ziet erop toe dat de Inspecteur de op de zaak betrekking hebbende stukken toezendt. Indien uit het dossier blijkt dat de door de Inspecteur ingezonden stukken niet volledig zijn, dient de rechter de Inspecteur op te dragen dat verzuim te herstellen. De rechter is niet gehouden om ambtshalve onderzoek te doen naar het mogelijke bestaan van stukken die de Inspecteur ten onrechte niet heeft overgelegd. Indien de belanghebbende voldoende gemotiveerd heeft gesteld dat een bepaald stuk van enig belang kan zijn (geweest) voor de besluitvorming in zijn zaak en daarom een verzoek doet tot overlegging van dat stuk door de Inspecteur, moet aan dat verzoek worden tegemoetgekomen, mits het bestaan van dat stuk aannemelijk is en bovendien aannemelijk is dat het de Inspecteur ter beschikking staat of heeft gestaan.

De termijn voor het indienen van een verweerschrift, is een termijn van orde. Aan het niet tijdig indienen van een verweerschrift verbindt de wet geen gevolgen. Niettemin wordt uitdrukkelijk verwacht dat de Inspecteur tijdig een verweerschrift indient. Tezamen met het beroepschrift bepaalt het verweerschrift immers in belangrijke mate de omvang van de rechtsstrijd tussen partijen. Is een verweerschrift niet tijdig ingediend, dan behoeft de rechter dat geschrift niet buiten beschouwing te laten. De rechter kan een dergelijk stuk eventueel als een nader stuk in aanmerking nemen. Wordt een verweerschrift kort voor de zitting pas ingediend, dan kan de rechter daarin aanleiding vinden de zaak aan te houden om de belanghebbende in de gelegenheid te stellen daarop te reageren. Als de belanghebbende echter voorafgaand aan de zitting de mogelijkheid heeft gekregen om te reageren op het verweerschrift en dit ook heeft gedaan, is hij niet in zijn procespositie geschaad, en zal het verweerschrift in aanmerking worden genomen zonder aanhouding van de zaak.

Ook is de Inspecteur verplicht tot het indienen van de op de zaak betrekking hebbende stukken. Doet hij dit niet, dan kan de belastingrechter op grond van artikel 23 WRB bepalen welke gevolgen hij daaraan verbindt, zoals het verleggen van het bewijsrisico naar de Inspecteur of het gegrond verklaren van het beroep. Voordat de rechter tot een sanctie besluit, dient hij de Inspecteur in de gelegenheid te stellen de (ontbrekende) stukken alsnog in te zenden dan wel

aan te geven waarom bepaalde stukken niet zijn ingezonden.

Ingevolge het lid 4 zendt de griffier zo spoedig mogelijk na de ontvangst van het verweerschrift en de op de zaak betrekking hebbende stukken, een kopie ervan aan de belanghebbende. Wordt dit verzuimd, dan mag de rechter toch acht slaan op het verweerschrift als de belanghebbende daardoor niet in zijn procespositie is geschaad, bijvoorbeeld in het geval de belanghebbende de tekst van het verweerschrift tijdig rechtstreeks van de Inspecteur heeft ontvangen.

Artikel 14 (replik en dupliek)

De inhoud van het verweerschrift kan meebrengen dat de belanghebbende de behoefte heeft daarop te reageren, voordat de zaak op zitting wordt behandeld. In dat geval kan de rechter de belanghebbende in de gelegenheid stellen schriftelijk te reageren op het verweerschrift (lid 1). Het staat ter vrije beoordeling van de rechter of gelegenheid tot repliek wordt geboden. De rechter kan hiertoe ambtshalve overgaan of op verzoek. Dit verzoek kan in elk stadium van het vooronderzoek worden ingediend. De rechter stelt de termijn voor repliek vast (lid 3). Als de belanghebbende ondanks de daartoe geboden gelegenheid geen conclusie van repliek indient, heeft dat geen gevolgen.

Een repliek kan gewenst zijn in meer ingewikkelde geschillen waarin de feiten niet zonder meer duidelijk zijn. Ook is een repliek nuttig in gevallen waarin de belanghebbende pas uit het verweerschrift het standpunt van de Inspecteur heeft leren kennen. Als de belanghebbende nog nieuwe stellingen of argumenten naar voren wil brengen, kan hij dit beter schriftelijk doen dan mondeling ter zitting. De tijdwinst die kan worden behaald door het vooronderzoek zo beknopt mogelijk te houden, gaat immers verloren wanneer de zitting onvoldoende voorbereid blijkt.

Het komt voor dat de belanghebbende uit zichzelf een conclusie van repliek inzendt zonder daartoe toestemming te hebben gevraagd. In de gevallen waarin voor repliek een goede reden aanwezig was, kan de rechter de toestemming alsnog ambtshalve verlenen. Het stuk wordt dan geacht met toestemming te zijn ingezonden. Vindt de rechter hiertoe echter geen aanleiding, dan zal de rechter het zonder toestemming ingezonden stuk, in de regel als een nader stuk in het geding toelaten. Ook een nader stuk heeft het karakter van een gedingstuk. Een verschil met repliek is dat bij repliek de Inspecteur de gelegenheid krijgt om binnen vier weken te dupliceren, terwijl een nader stuk slechts ter kennisgeving aan hem wordt toegezonden.

Het beginsel van hoor en wederhoor brengt mee dat als aan de belanghebbende gelegenheid is gegeven voor een repliek, de rechter verplicht is om de Inspecteur gelegenheid te geven voor een schriftelijk dupliek (zie Lid 2). Het ligt voor de hand dat de Inspecteur in zijn conclusie van dupliek in elk geval de in repliek naar voren gebrachte punten behandelt. De termijn voor dupliek dient gelijk te zijn aan de termijn van repliek (zie lid 3). Daartoe zendt de griffier de conclusie van repliek aan de Inspecteur. De Inspecteur is niet verplicht te dupliceren. De griffier zendt de conclusie van dupliek aan de belanghebbende.

Artikel 15 (nadere stukken)

Partijen kunnen tot tien dagen voor de zitting nadere stukken indienen (zie lid 1). Op deze bevoegdheid wordt in de uitnodiging voor de zitting gewezen (lid 2). Stukken die binnen tien dagen voor de zitting of eerst ter zitting zijn ingediend blijven buiten beschouwing, tenzij de rechter beslist dat deze stukken bij de behandeling van de zaak worden betrokken. Daartoe dient

de rechter af te wegen enerzijds het belang dat die partij heeft bij het overleggen van die stukken en de redenen waarom zij dit niet in een eerdere fase van de procedure heeft gedaan, en anderzijds het algemeen belang van een doelmatige procesgang. Voorts dient de rechter daarbij te bezien of de wederpartij in haar processuele positie is geschaad. Als de wederpartij geen bezwaar maakt tegen het inbrengen van de stukken, dan kan de rechter de stukken in ontvangst nemen.

Hoofdstuk 3 Onderzoek

Artikel 16 (voorschriften)

In de beroepsprocedure bij de belastingrechter wordt onderscheid gemaakt tussen het vooronderzoek en het onderzoek ter zitting. Het vooronderzoek gaat vooraf aan het onderzoek ter zitting en begint met de ontvangst van het beroepschrift (artikel 8). Het vooronderzoek behelst veelal de werkzaamheden die op de griffie worden uitgevoerd, zoals het toesturen van een ontvangstbevestiging, de toezending van het beroepschrift aan de Inspecteur en de indiening van een verweerschrift door de Inspecteur. Het onderzoek ter zitting vangt aan met de uitnodiging voor de zitting (artikel 24).

Aan de belastingrechter staan zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens het onderzoek ter zitting de onderzoeksbevoegdheden ten dienste die zijn vermeld in dit hoofdstuk. Al naar gelang de aard, de inhoud en de omvang van de belastingzaak kunnen de onderzoeksbevoegdheden worden toegepast. Dat het hier om een discretionaire bevoegdheid gaat, blijkt uit de redactie die bijna steeds van ‘kan’ spreekt. Als uitgangspunt geldt dat de rechter binnen de grenzen van het geschil ‘dominus litis’ is. Het verloop van de belastingprocedure wordt door hem en niet door partijen bepaald. Partijen kunnen wel om toepassing van de aan de rechter toegekende bevoegdheden vragen. De rechter is vrij om aan die verzoeken al dan niet gevolg te geven.

In dit hoofdstuk is ook aan partijen een tweetal bevoegdheden gegeven. Partijen hebben tijdens het onderzoek ter zitting het recht om zelf getuigen (artikel 20 lid 4) en deskundigen (artikel 21 lid 6) mee te brengen.

Artikel 17 (horen van partijen)

In deze bepaling is aan de rechter de bevoegdheid toegekend om zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de zitting partijen op te roepen om te worden gehoord. De rechter kan verplichten dat een partij in persoon verschijnt, eventueel vergezeld van een rechtsbijstandverlener, dan wel hem de keuze te laten om in persoon hetzij bij gemachtigde te verschijnen (lid 1). De rechter kan dus niet uitsluitend de gemachtigde oproepen. Bij oproeping van een partij die een rechtspersoon is, kunnen een of meer bepaalde bestuurders worden opgeroepen. Het horen van partijen leent zich onder meer voor het verkrijgen van inlichtingen (inlichtingencomparitie) of het maken van afspraken over het verdere verloop van de procedure. Het verdient aanbeveling om van een inlichtingencomparitie een proces-verbaal op te maken.

Maakt de rechter gebruik van de bevoegdheid om een partij te horen, dan brengt het beginsel van hoor en wederhoor mee dat ook de wederpartij daarbij aanwezig kan zijn en desgewenst aan het woord wordt gelaten. Anders dan bij een gewone uitnodiging (artikel 24) zijn partijen verplicht aan een oproeping gehoor te geven en dus te verschijnen en de gevraagde inlichtingen te verschaffen (lid 2). Indien een partij niet voldoet aan de verplichting te verschijnen of inlichtingen te verstrekken, kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hem geraden

voorkomt (artikel 23).

Artikel 18 (schriftelijke inlichtingen)

De belastingrechter heeft tevens de bevoegdheid om bij een partij schriftelijke inlichtingen in te winnen (lid 1). Onder schriftelijke inlichtingen worden ook stukken begrepen. Indien een partij niet voldoet aan de verplichting om de verlangde inlichtingen of stukken te verstrekken, kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hem geraden voorkomt (artikel 23).

Voor de Inspecteur geldt reeds het voorschrift van artikel 13 om een verweerschrift in te dienen en de op de zaak betrekking hebbende stukken toe te zenden. Daarnaast kan de rechter op basis van lid 1 zelf nog om toezending van andere stukken vragen aan de Inspecteur. Deze bepaling kent niet de bevoegdheid toe aan de rechter om informatie bij derden, zoals werkgevers, op te vragen.

Maakt de rechter gebruik van de bevoegdheid om bij een partij schriftelijke inlichtingen of stukken in te winnen, dan brengt het beginsel van hoor en wederhoor mee dat de wederpartij ook de beschikking krijgt over de ingewonnen schriftelijke inlichtingen of stukken en zich daarover moet kunnen uitlaten.

Artikel 19 (geen verplichting bij boete; cautie)

In dit artikel is het zogenoemde nemo-tenetur-beginsel neergelegd. Dit rechtsbeginsel houdt in dat niemand mag worden gedwongen aan zijn eigen veroordeling mee te worden.

Dit artikel ontheft in lid 1 de partij aan wie een bestuurlijke boete is opgelegd van de verplichting om jegens de belastingrechter verklaringen over de overtreding af te leggen. Dit recht om niet aan de bewijslevering tegen zichzelf mee te werken, heeft slechts betrekking op informatie waarvan het bestaan afhankelijk is van de wil van de belanghebbende.

In lid 2 is de cautieplicht voor de rechter opgenomen. Het zwijgrecht ziet niet op vragen van de rechter over de belastingaanslag. De cautie hoeft ter zake dus niet te worden verstrekt, zelfs niet als deze aanslag de grondslag vormt voor de boete. Verzuimt de belastingrechter in een boetezaak ter zitting de cautie te geven, dan leidt dit voor de beoordeling van de boete in de regel tot een bewijsuitsluiting van de door de belanghebbende ter zitting afgelegde verklaringen. Heeft de rechter nagelaten de cautie te geven, dan blijft dat zonder gevolgen als de belanghebbende daardoor niet in zijn belangen is geschaad. Dat kan onder meer het geval zijn als het bewijs van het beboetbare feit niet is ontleend aan de ter zitting afgelegde verklaringen of als de belanghebbende ter zitting van rechtsbijstand was voorzien.

Artikel 20 (getuigen)

De belastingrechter kan zowel tijdens het vooronderzoek als bij het onderzoek ter zitting – ambtshalve of op verzoek – getuigen oproepen (zie lid 1). Enkele voor getuigen geldende regels uit het burgerlijk procesrecht zijn van overeenkomstige toepassing (zie het zevende lid), zoals de inzet van dwangmiddelen jegens weigerachtige getuigen.

Door de rechter opgeroepen getuigen zijn verplicht om te verschijnen en te getuigen (lid 2). Niet voldoen aan deze verplichtingen leidt tot een kosten- en/of schadeveroordeling (artikel 151 Rv) en levert een strafbaar feit op (artikel 244 en 522 Sr). Bovendien kan hij door middel van

de openbare macht gedwongen worden te verschijnen (artikel 151 Rv) of in gijzeling worden gesteld (artikel 145 Rv).

Een partij kan aan de rechter verzoeken om een persoon als getuige op te roepen. De rechter is niet verplicht om te voldoen aan een dergelijk verzoek. Het staat de rechter vrij alleen dan daaraan gehoor te geven als hem dit zinvol voorkomt. Daarbij mag de rechter laten meewegen dat de betreffende partij zelf geen pogingen heeft ondernomen om ervoor te zorgen dat de getuige ter zitting aanwezig is (lid 4). Ziet de rechter geen reden de getuige op te roepen, dan dient hij dit te motiveren in zijn uitspraak.

Als een partij al tevergeefs zelf een getuige heeft opgeroepen, is de rechter wel verplicht te voldoen aan een verzoek om die getuige op te roepen. Dit is alleen anders indien het horen redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak. Dit kan het geval zijn als de getuigenverklaring geen betrekking heeft op feiten die in geschil zijn, als deze getuige eerder is gehoord of van wie zich al schriftelijke verklaringen in de gedingstukken bevinden. In zijn uitspraak dient de rechter dit te motiveren.

In een belastingprocedure kan een procespartij niet als getuige optreden. De Inspecteur kan derhalve niet als getuige worden gehoord. De belastingambtenaar die de aanslag namens de Inspecteur heeft opgelegd of namens de Inspecteur de uitspraak op het bezwaarschrift heeft gedaan, maar in de procedure niet namens de Inspecteur optreedt, kan wel als getuige worden gehoord. Een gemachtigde van een partij kan ook als getuige worden gehoord.

Ingevolge lid 3 moet in de oproeping in ieder geval worden vermeld de plaats en het tijdstip waarop de getuige zal worden gehoord, de feiten waarop het horen betrekking zal hebben en de gevolgen die zijn verbonden aan het niet verschijnen.

Indien een partij bewijs wil leveren door getuigen, kan zij deze ter zitting meebrengen, mits daarvan uiterlijk een week voor de dag van de zitting aan de kantonrechter en aan de wederpartij kennis wordt gegeven met vermelding van naam en woonplaats van de getuige (lid 4). Als niet aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan, kan de rechter besluiten om de betrokken getuige niet te horen. In de uitnodiging voor de zitting worden partijen op de bevoegdheid gewezen om getuigen mee te brengen (lid 4).

De belastingrechter kan afzien van het horen van door een partij meegebrachte getuige als deze redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak (lid 5). Dit kan onder meer het geval zijn als de getuigenverklaring geen betrekking heeft op feiten die in geschil zijn, als deze getuige eerder is gehoord of van wie zich al schriftelijke verklaringen in de gedingstukken bevinden. In zijn uitspraak dient de rechter dit te motiveren. Een door een partij meegebrachte getuige is niet verplicht getuigenis af te leggen.

Een partij kan aan de rechter aanbieden om in het verdere verloop van de procedure nog bewijs te gaan leveren door getuigen. Daarbij moet voldoende concreet worden vermeld op welke feitelijke stelling het bewijsaanbod betrekking heeft en wie daarover een verklaring zou kunnen afleggen. In het algemeen mag niet worden verlangd dat daarbij ook wordt vermeld wat door de getuigen zal kunnen worden verklaard. In het kader van de rechtsbescherming mag een rechter geen hoge eisen stellen aan het getuigenbewijsaanbod. Niettemin kan de rechter het aanbod passeren als hij van oordeel is, dat het horen niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak. Daarvan kan onder meer sprake zijn als getuigenbewijs wordt aangeboden van feiten die irrelevant zijn voor de beoordeling, van feiten die al vaststaan en dus geen bewijs meer

behoeven, of van feiten die langs andere weg al aannemelijk worden geacht.

De belastingrechter kan aan getuigen de verplichting opleggen om de eed of de belofte af te leggen (lid 6). Weigert een door de rechter opgeroepen getuige de eed of de belofte af te leggen, dan kan de rechter gijzeling bevelen (artikel 145 Rv).

Partijen moeten in de gelegenheid worden gesteld om bij het horen van een getuige aanwezig te zijn. De griffier moet partijen daarom informeren dat een getuige wordt meegebracht of is opgeroepen. Daarbij moeten de naam en woonplaats van de opgeroepen getuige, alsmede de feiten waarop het horen betrekking heeft, worden medegedeeld aan partijen. Voor een getuigenverhoor ter zitting moet deze mededeling aan partijen zo mogelijk bij de uitnodiging voor de zitting worden gedaan. Het staat partijen vrij om afstand te doen van het recht om aanwezig te zijn bij een getuigenverhoor. Een zakelijke weergave van de verklaring van een getuige ter zitting zal in het proces-verbaal van de zitting of de uitspraak worden opgenomen. De rechter kan bepalen dat de verklaring geheel in het proces-verbaal van de zitting wordt opgenomen. De meegebrachte of opgeroepen getuige heeft geen aanspraak op vergoeding voor tijdverzuim of reis- en verblijfkosten.

Heeft de Inspecteur hoger beroep ingesteld, en dit wordt niet-ontvankelijk of ongegrond verklaard, dan kan het Hof aan de belanghebbende als verwerende partij een proceskostenvergoeding toekennen (zie lid 1).

In lid 3 is, onder verwijzing naar artikel 34 lid 3, bepaald dat de regels over de (hoogte van de) proceskostenvergoeding door het Hof van Justitie worden vastgesteld.

Artikel 21 (deskundigen en tolken)

De belastingrechter kan zowel tijdens het vooronderzoek als bij het onderzoek ter zitting – ambtshalve of op verzoek van partijen – besluiten een deskundige of een tolk te raadplegen (zie lid 1). Een dergelijke beslissing is een tussenbeslissing, waartegen geen zelfstandig beroep openstaat. Zo kan het nodig zijn dat aan een deskundige wordt gevraagd zich uit te laten over de toepassing van buitenlands recht, over de waarde van een onroerende zaak, om de bewijskracht van onderzoeksresultaten te beoordelen, of om door partijen gemaakte berekeningen te onderzoeken.

Een partij kan aan de rechter verzoeken om een deskundige te raadplegen. De rechter is niet verplicht om te voldoen aan een dergelijk verzoek. In zijn uitspraak hoeft de rechter ook niet te motiveren waarom hij op dat verzoek niet ingaat. Achtergrond hiervan is dat de rechter een deskundige benoemt om zich te laten voorlichten omtrent vakkennis waarover hijzelf niet beschikt. Hierin onderscheidt de deskundige zich van de getuige. Deze laatste verklaart over de feiten die hij heeft waargenomen en die voor de procedure relevant zijn.

Voordat de rechter een deskundige inschakelt, kan hij aan partijen meedelen dat hij voornemens is een deskundige te raadplegen. Daarbij kan de rechter partijen in de gelegenheid stellen om hun wensen omtrent het onderzoek kenbaar te maken. Het is aan de rechter overgelaten of hij zich door één of meer deskundigen wil doen voorlichten. Ook is hij vrij in de keuze van de deskundige. In de praktijk informeert de griffier vooraf bij de beoogde deskundige of hij bereid is de hem toegedachte taak op zich te nemen.

Partijen zijn verplicht mee te werken aan een onderzoek, dat wordt verricht door een deskundige die door de belastingrechter is benoemd (zie lid 3). Indien een partij niet voldoet aan de

verplichting om mee te werken, kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hem geraden voorkomt (artikel 23).

De deskundige rapporteert schriftelijk aan de rechter (zie lid 2). De griffier zendt een kopie van het deskundigenverslag aan beide partijen. Zij kunnen daarop schriftelijk reageren binnen een door de rechter te stellen termijn (zie lid 4). De griffier brengt de reactie van een partij ter kennis van de wederpartij. De ingekomen reacties kunnen ook voor commentaar worden voorgelegd aan de deskundige.

De door de rechter geraadpleegde deskundige of tolk heeft aanspraak op vergoeding voor zijn werkzaamheden en voor reis- en verblijfkosten. Deze vergoeding wordt vastgesteld aan de hand van de gebruikelijke tarieven voor de betreffende deskundigheid (zie lid 5).

Indien een partij bewijs wil leveren door een deskundige, kan zij daartoe een schriftelijk deskundigenverslag inbrengen (artikel 15). Daarbij kan worden gedacht aan een taxatierapport in een waarderingskwestie. Verder kan een partij een deskundige ter zitting meebrengen (zie lid 6). Met het oog op een goede procesorde moet de partij die zelf een deskundige meebrengt, dit uiterlijk een week vóór de dag van de zitting aan de kantonrechter en aan de wederpartij mededelen met vermelding van naam en woonplaats van de deskundige. In de uitnodiging voor de zitting worden partijen op deze bevoegdheid gewezen (zie lid 6). De griffier zal de wederpartij ervan in kennis stellen dat een deskundige wordt meegebracht of is opgeroepen. Een partij die zelf een deskundige meebrengt, is aan deze geen vergoeding verschuldigd voor werkzaamheden en voor reis- en verblijfkosten. De rechter kan afzien van het horen van een door een partij meegebrachte deskundige als dit redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak (zie lid 7).

Artikel 22 (onderzoek ter plaatse)

De rechter kan een onderzoek ter plaatse (descente) instellen (zie lid 1). De rechter zal daarvan alleen dan gebruik maken indien hem dit in het kader van zijn taak zinvol voorkomt. Binnen de grenzen van de redelijkheid heeft de belastingrechter daarbij de bevoegdheid om zonder toestemming van de eigenaar elke plaats te betreden (zie lid 2). Een belastingrechter heeft dus geen machtiging nodig om een woning zonder toestemming van de bewoner binnen te treden. De griffier deelt aan partijen plaats en tijdstip van de descente mede, zodat zij daarbij aanwezig kunnen zijn (zie lid 3). Partijen kunnen ter plaatse toelichting verschaffen. Van het onderzoek ter plaatse wordt een proces-verbaal opgemaakt (zie lid 4).

Artikel 23 (niet nakomen verplichtingen)

Dit artikel regelt de gevolgen van niet-naleving door partijen van een verschijningsplicht (artikel 17), een inlichtingenplicht (artikelen 17 en 18), een plicht om een verweerschrift en stukken over te leggen (artikel 13) of een medewerkingsplicht aan een deskundigenonderzoek (artikel 21).

De belastingrechter heeft de vrijheid om aan het niet nakomen van een verplichting alle gevolgen te verbinden die hij passend acht, zoals het verleggen van het bewijsrisico. Het kan in het nadeel van de partij worden uitgelegd die niet voldoet. Bij niet naleving door de Inspecteur kan in het ultieme geval worden gekozen voor gegrondverklaring van het beroep. Voordat de rechter tot een dergelijke sanctie besluit, dient hij de Inspecteur in de gelegenheid te stellen de (ontbrekende) stukken alsnog in te zenden dan wel aan te geven waarom

bepaalde stukken niet zijn ingezonden. Bij niet naleving door de belanghebbende kan in het uiterste geval worden gekozen voor niet-ontvankelijkverklaring of ongegrondverklaring van het beroep. Dit artikel staat echter ook toe dat de belastingrechter onder omstandigheden de gevolgtrekking maakt dat voorbijgegaan moet worden aan het verzuim.

Het artikel kan geen toepassing vinden in de gevallen waarin het niet voldoen aan een verplichting geen schending van die verplichting oplevert. Dit doet zich bijvoorbeeld voor indien het geven van inlichtingen niet van de betrokken partij kan worden verlangd. Zo moet een partij de mogelijkheid hebben, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan, bepaalde inlichtingen niet te verstrekken of bepaalde stukken niet over te leggen. Gelet op het uitgangspunt van 'equality of arms' dient een belastingrechter een dergelijk verzoek om geheimhouding slechts bij hoge uitzondering toe te staan. Als er gewichtige redenen aanwezig zijn, kan een weigering toch niet gerechtvaardigd zijn, indien de informatie van groot belang is voor een goede beoordeling van het bestreden besluit. Een weigering is wel gerechtvaardigd als gewichtige redenen aanwezig zijn en de informatie niet van significant belang is.

Hoofdstuk 4 Zitting

Artikel 24 (uitnodiging)

Dit hoofdstuk regelt de procedure van het onderzoek ter zitting, dus de mondelinge behandeling van de zaak. Het onderzoek ter zitting volgt op het vooronderzoek en begint met de uitnodiging aan partijen om op zitting te verschijnen. Het onderzoek ter zitting is de laatste fase voor de uitspraak.

In onderhavige bepaling is de uitnodiging voor de zitting geregeld. Na het indienen van het verweerschrift of de conclusie van dupliek worden de plaats en het tijdstip bepaald waarop de zitting zal plaatsvinden. De griffier nodigt beide partijen ten minste zes weken tevoren uit om op een in de uitnodiging te vermelden plaats en tijdstip op zitting te verschijnen. Partijen moeten tijdig van de datum van de zitting op de hoogte worden gesteld, zodat zij gedurende zes weken de gelegenheid hebben zich daarop voor te bereiden. Indien een partij minder dan zes weken vóór de zitting is uitgenodigd en zij ter zitting verschijnt zonder bezwaar te maken tegen het niet in acht nemen van de termijn van zes weken, en zonder aanwijzing dat die partij daardoor in haar processuele belangen is geschaad, mag de rechter aannemen dat die partij zich voldoende op het onderzoek ter zitting heeft kunnen voorbereiden en kan de behandeling op die zitting plaatsvinden.

Laat de belanghebbende zich in de procedure vertegenwoordigen (artikel 7), dan geschiedt de toezending van de uitnodiging in ieder geval aan de gemachtigde. In de uitnodiging worden partijen erop gewezen dat zij tot tien dagen vóór de zitting nadere stukken kunnen indienen (artikel 15) en dat zij getuigen en deskundigen mogen meebrengen (artikel 20 lid 4 en artikel 21 lid 6). Heeft de rechter zelf getuigen of deskundigen opgeroepen voor de zitting, dan worden de namen en woonplaatsen daarvan, alsmede de feiten waarop het horen dan wel de opdracht betrekking heeft, zo mogelijk vermeld in de uitnodiging.

Partijen zijn niet verplicht om aan de uitnodiging gevolg te geven. De beslissing van een partij om niet op zitting te verschijnen, komt voor haar rekening. De belastingrechter kan een partij wel verplichten – om in persoon dan wel in persoon of bij gemachtigde – te verschijnen en de verlangde inlichtingen te geven. De rechter kan ook de Inspecteur verplichten om te verschijnen. Bij een dergelijke verplichting spreekt men niet van een uitnodiging voor de

zitting, maar van een oproeping. Zie daarover artikel 17.

Indien een partij tijdig en onder aanvoering van gewichtige redenen, zoals ziekte, uitstel van de behandeling ter zitting heeft verzocht, is de rechter gehouden dat verzoek in te willigen, tenzij zwaarder wegende belangen aan uitstel in de weg staan. De rechter moet het belang van een partij om bij het onderzoek ter zitting aanwezig te zijn en de redenen waarom zij is verhinderd, afwegen tegen het algemeen belang van een doelmatige procesgang. Is een gemachtigde of de Inspecteur verhinderd om op zitting aanwezig te zijn, bijvoorbeeld vanwege ziekte of verblijf in het buitenland, dan kan de rechter laten meewegen dat vervanging door een collega mogelijk is. Van een beslissing tot uitstel worden beide partijen in kennis gesteld. Een weigering om de zitting uit te stellen, wordt aan de verzoekende partij medegedeeld. Van de belangenafweging die daaraan ten grondslag heeft gelegen, moet in de uitspraak rekenschap worden gegeven.

Blijkt een partij niet ter zitting te zijn verschenen, dan moet de rechter in de eerste plaats nagaan of zij behoorlijk is uitgenodigd. Wanneer dit niet het geval is, mag de behandeling ter zitting geen voortgang vinden. Heeft ondanks de afwezigheid van een partij behandeling plaats, dan moet uit de uitspraak blijken dat de uitnodiging aan de niet verschenen partij tijdig en op regelmatige wijze op het juiste adres is aangeboden. Is de uitnodiging op regelmatige wijze verzonden, dan is niet vereist dat de belanghebbende of zijn gemachtigde de uitnodiging heeft ontvangen. Als een partij ondanks daartoe behoorlijk uitgenodigd te zijn, niet ter zitting verschijnt, heeft de rechter de vrijheid naar eigen inzicht de behandeling te verdagen om deze partij nogmaals uit te nodigen.

Zet de rechter de behandeling door buiten aanwezigheid van een behoorlijk uitgenodigde partij, dan mag hij een feitelijke stelling die de andere partij voor het eerst ter zitting naar voren heeft gebracht, niet als vaststaand aannemen. Evenmin mag hij zonder meer stukken aan zijn uitspraak ten grondslag leggen die de andere partij ter zitting heeft overgelegd. Ook grieven en (ontvankelijkheids)verweren die voor het eerst ter zitting worden opgeworpen, mogen niet worden gehonoreerd zonder de niet verschenen partij de gelegenheid te bieden daarop te reageren.

Artikel 25 (taken griffier)

Het spreekt voor zich dat in eerste aanleg de leiding van de zitting berust bij de kantonrechter. In hoger beroep berust de leiding bij de voorzitter van de meervoudige belastingkamer van het Hof van Justitie. Op grond van lid 1 moet de griffier in ieder geval aantekening houden van hetgeen ter zitting voorvalt en wordt gezegd. Deze aantekeningen dienen als geheugensteun voor de rechter en vormen geen proces-verbaal.

De rechter kan ambtshalve of op verzoek van een partij die daarbij belang heeft, bepalen dat een proces-verbaal moet worden opgemaakt (zie lid 2, aanhef en onderdeel a). Opmaken van een proces-verbaal is verplicht als de hogerberoepsrechter daarom vraagt (zie lid 2, aanhef en onderdeel b). Het proces-verbaal bevat de namen van de rechter(s) en al degenen die ter zitting zijn verschenen, en omvat een zakelijke weergave van hetgeen op de zitting is voorgevallen. De vastlegging en vaststelling van hetgeen ter zitting is voorgevallen, zijn aan de rechter voorbehouden.

De rechter en de griffier ondertekenen het proces-verbaal. Het proces-verbaal wordt toegezonden aan partijen of aangehecht aan de uitspraak. Als het proces-verbaal van de zitting bij de kantonrechter nadien op verzoek van het Hof van Justitie is opgemaakt, wordt het proces-

verbaal aan de griffier van het Hof toegezonden.

Artikel 26 (openbare zitting)

Het beginsel van een openbare terechtzitting is fundamenteel voor een rechtsstaat. Daarom is in artikel 136 lid 2 van de Grondwet bepaald, dat behoudens uitzonderingen door de wet bepaald, terechtzittingen in het openbaar plaatsvinden. Deze openbaarheid heeft een belangrijke functie. Zij voorkomt geheime procedures en maakt controle op het rechterlijk optreden mogelijk. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden – bijvoorbeeld als de privacy in geding is – kan in belastingzaken daarvan worden afgeweken (zie lid 2). Dit moet van geval tot geval worden gezien. De rechter kan bepalen dat het onderzoek ter zitting voor het geheel of een gedeelte zal plaatshebben met gesloten deuren indien a. dit in het belang is van de openbare orde of de goede zeden; b. dit in het belang is van de veiligheid van de staat; c. dit in het belang is van minderjarigen of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de belanghebbende dit eist, of d. openbaarheid het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.

Artikel 27 (schorsing onderzoek)

Wanneer de rechter van oordeel is dat het onderzoek ter zitting is voltooid, sluit hij het onderzoek (artikel 28 lid 1). Na sluiting deelt hij aan partijen mede binnen welke termijn uitspraak zal worden gedaan (artikel 28 lid 2).

Is na het onderzoek ter zitting de zaak nog altijd niet rijp voor een beslissing, dan kan de rechter het onderzoek ter zitting tot een nader tijdstip schorsen (zie lid 1). Ook indien de rechter ter zitting wordt gewraakt, wordt de behandeling van de zaak geschorst. Ook kan een partij ter zitting verzoeken om het onderzoek ter zitting te schorsen, bijvoorbeeld om haar in de gelegenheid te stellen om te reageren op een stuk dat de wederpartij kort vóór of tijdens de zitting heeft ingediend. Na schorsing bepaalt de rechter op welke wijze het onderzoek wordt voortgezet. Zo kan hij het vooronderzoek hervatten. In dat kader kan de rechter schriftelijke inlichtingen inwinnen bij partijen en anderen, getuigen horen of deskundigen raadplegen of een onderzoek ter plaatse instellen. Ook kan hij de Inspecteur in de gelegenheid stellen om alsnog uitspraak op bezwaar te doen of partijen in de gelegenheid te stellen om overeenstemming te bereiken.

Bij schorsing moet de zaak op een nadere zitting worden hervat (zie lid 2). Partijen moeten immers de gelegenheid hebben zich uit te laten over hetgeen tijdens de schorsing naar voren is gekomen.

Artikel 28 (sluiting onderzoek)

Wanneer de rechter van oordeel is dat het onderzoek ter zitting is voltooid, sluit hij het onderzoek (zie lid 1). Na sluiting deelt hij aan partijen mede binnen welke termijn uitspraak zal worden gedaan (zie lid 2). Een uitspraak wordt in beginsel binnen zes weken na sluiting van het onderzoek schriftelijk gedaan (artikel 30).

Artikel 29 (heropening onderzoek)

De rechter heeft de mogelijkheid een gesloten onderzoek te heropenen, indien hij van oordeel is dat het onderzoek niet volledig is geweest (zie lid 1). De rechter kan hiertoe ambtshalve overgaan, bijvoorbeeld naar aanleiding van na de zitting overgelegde stukken, maar partijen

kunnen ook erom verzoeken. Van een zodanig verzoek dient de rechter kennis te nemen. De rechter is niet verplicht aan een dergelijk verzoek gevolg te geven. Het onderzoek kan bijvoorbeeld worden heropend als pas na afloop van de zitting blijkt dat de uitnodiging aan de niet verschenen partij op onregelmatige wijze is verzonden of dat een partij voorafgaand aan de zitting terecht om uitstel van de behandeling ter zitting heeft verzocht.

Na heropening bepaalt de rechter op welke wijze het onderzoek wordt voortgezet (zie lid 1). Zo kan hij het vooronderzoek hervatten. Van de wijze waarop het heropende onderzoek wordt voortgezet doet de griffier zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan partijen (zie lid 2). De rechter kan het heropende onderzoek beperken tot een bepaalde aangelegenheid. Brengen partijen daarbuiten andere punten, zoals nieuwe geschilpunten, in de procedure in, dan behoeft de rechter daarop geen acht te slaan.

Na heropening hebben partijen recht op een nieuwe zitting, zodat partijen in de gelegenheid zijn zich uit te laten over hetgeen in het heropende onderzoek naar voren is gekomen.

Hoofdstuk 5 Uitspraak

Artikel 30 (termijn)

Binnen zes weken na sluiting van het onderzoek doet de rechter ten overstaan van wie de mondelinge behandeling ter zitting heeft plaatsgevonden, een schriftelijke uitspraak (zie lid 1). Deze termijn is verlengbaar (zie lid 2). De verlengingsmogelijkheid kan onder meer worden gebruikt in gecompliceerde of principiële zaken. Van deze verlenging wordt aan partijen mededeling gedaan (zie lid 3). Indien niet binnen de termijn uitspraak wordt gedaan, stelt de griffier de partijen hiervan in kennis. De termijn van schriftelijke uitspraak is een termijn van orde en is niet bedoeld als fatale termijn. Overschrijding van deze termijn leidt derhalve niet tot vernietiging van de uitspraak. Evenmin kan hoger beroep worden ingesteld tegen het niet tijdig doen van uitspraak door de kantonrechter.

Artikel 31 (strekking uitspraak)

Dit artikel bevat een limitatieve opsomming van de vier hoofdbeslissingen (hoofddicta) die de belastingrechter ter beschikking staan bij het doen van de uitspraak: onbevoegdverklaring, niet-ontvankelijkverklaring, ongegrondverklaring en gegrondverklaring. Verder kan de rechter nevenbeslissingen uitspreken, zoals vergoeding van griffierecht (artikel 33) en proceskosten (artikel 34).

Het dictum onbevoegdverklaring is aan de orde indien het geschil dat aan de kantonrechter in belastingzaken is voorgelegd, door een andere rechter dient te worden behandeld, zoals de burgerlijke rechter.

Is de belastingrechter wel bevoegd, maar kan hij geen inhoudelijk oordeel vellen, dan zal het beroep niet-ontvankelijk worden verklaard. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen indien niet eerst een bezwaarprocedure is gevolgd, een aan het beroepschrift klevend gebrek niet binnen een bepaalde termijn is hersteld (artikel 11), het verschuldigde griffierecht niet (tijdig) is betaald (artikel 12), de beroepstermijn is overschreden, een belang bij een rechtsmiddel ontbreekt, of geen beroep is ingesteld door degene ten name van wie uitspraak op bezwaar is gedaan. De ontvankelijkheid van het beroepschrift is van openbare orde, hetgeen betekent dat de rechter altijd zelf zal nagaan – dus ongeacht of partijen zich erop beroepen – of bijvoorbeeld het beroep

tijdig is ingesteld, een aan het beroepschrift klevend gebrek binnen de gestelde termijn is hersteld, het griffierecht tijdig is betaald, en of het beroep de belanghebbende in een betere positie kan brengen. De rechter hoeft geen ambtshalve onderzoek te doen naar mogelijke gronden voor verschoonbaarheid.

De rechter zal het beroep ongegrond verklaren als de aangevoerde grieven tegen de uitspraak van de Inspecteur geen doel treffen. Bijvoorbeeld in het geval dat de Inspecteur het bezwaar terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard wegens overschrijding van de bezwaartermijn of wegens het niet voor bezwaar vatbaar zijn van de beschikking. Artikel 32 schrijft voor dat het beroep eveneens ongegrond verklaard moet worden als ten onrechte geen aangifte is gedaan, de vereiste aangifte niet is gedaan, of niet volledig is voldaan aan de administratie- of inlichtingenplicht.

Het beroep zal gegrond worden verklaard indien de uitspraak van de Inspecteur waartegen het beroep is gericht, een andere had moeten zijn. Ook als dit op basis van een ambtshalve bijgebrachte grond is geschied. Een gegrondverklaring brengt mee dat de rechter de bestreden uitspraak op bezwaar vernietigt (zie lid 2).

Met het oog op een snelle finale geschilbeslechting verdient als regel de voorkeur dat de kantonrechter bij vernietiging van de uitspraak van de Inspecteur, de zaak niet terugwijst naar de Inspecteur maar zelf afhandelt (zie lid 2). De kantonrechter zal daarom in de regel het juiste bedrag van de onderliggende belastingaanslag of de beschikking zelf vaststellen. Beschikt de rechter over zo weinig relevante gegevens dat hij niet in staat is een dergelijk bedrag vast te stellen, dan kan hij in het dictum een berekeningswijze daarvan opnemen. Ook kan de rechter door middel van een tussenuitspraak partijen verzoeken zich uit te laten over de berekeningswijze. In het uiterste geval heeft de rechter de mogelijkheid om de Inspecteur op te dragen opnieuw op het bezwaar te beslissen. Verder kan de rechter de zaak terugwijzen naar de Inspecteur bij een onterechte niet-ontvankelijkverklaring van het bezwaarschrift (zie lid 3).

Indien terecht beroep is ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een beslissing op bezwaar, dan zal dat beroep gegrond worden verklaard. De kantonrechter kan dan ofwel aan de Inspecteur opdragen binnen een bepaalde termijn alsnog een reële uitspraak op bezwaar te doen, ofwel zelf inhoudelijk beslissen op het bezwaar.

Artikel 32 (omkering en verzwaring bewijslast)

In deze bepaling is de omkering en verzwaring van de bewijslast geregeld. Van een omkering is sprake omdat niet de Inspecteur de juistheid van zijn correcties hoeft aan te tonen, maar de belanghebbende de onjuistheid ervan moet bewijzen. Van een verzwaring is sprake omdat de belanghebbende de onjuistheid overtuigend moet aantonen, in plaats van slechts aannemelijk maken. Slaagt de belanghebbende niet in deze verzwaarde bewijslast, dan zal de rechter het beroep ongegrond verklaren.

Deze bewijspositie is voor de belanghebbende bijzonder ongunstig. Deze bewijspositie brengt mee dat een beroep ongegrond wordt verklaard als geen aangifte is gedaan of niet één die als vereiste aangifte kan gelden, tenzij de belanghebbende overtuigend kan aantonen dat en in hoeverre de uitspraak op bezwaar onjuist is. Dit betekent dat elke redelijke twijfel moet zijn uitgesloten.

Hetzelfde geldt wanneer de belanghebbende niet heeft voldaan aan de inlichtingen- of

administratieplicht of de plicht om toegang te verschaffen, zoals deze in diverse heffingswetten is neergelegd. In dit verband kan gewezen worden op de verplichtingen in artikel 82a, 82b en 82c van de Inkomstenbelasting 1922, in hoofdstuk VII van de Wet Loonbelasting, in artikel 8 van de Dividendbelasting 1973, in artikel 30 tot en met 32 van de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde, in artikel 23 van de Vermogensbelasting 1944, in de artikelen 10 en 11 van de Wet Casinobelasting 2002, in de artikelen 10, 11 en 12 van de Wet Bieraccijns 1954, en in de artikelen 8, 9 en 10 van de Wet accijns alcoholvrije dranken. Deze verplichtingen worden ook opgenomen in de Algemene Wet Belastingen en de Algemene Douanewet.

Gewezen wordt op artikel 54 van de Algemene Wet Belastingen. Dat artikel vormt het sluitstuk van de administratie- en bewaarverplichting en bevat een bewijsfictie in geval van niet meewerken door de administratieplichtige. Kan de administratieplichtige geen administratie tonen, dan wordt voor de toepassing van de sanctie van de omkering en verzwaring van de bewijslast aangenomen dat dit is veroorzaakt door het niet of niet volledig nakomen van de administratie- en bewaarplicht, tenzij aannemelijk is dat de administratie verloren is gegaan door een buiten zijn macht liggende oorzaak (overmacht).

Het niet meewerken aan een derdenonderzoek leidt niet tot de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast. Het zou niet logisch zijn dat het niet meewerken door een derde gevolgen zou hebben voor de belanghebbende. Hem kan immers geen enkel verwijt worden gemaakt.

Dat één van de hiervoor genoemde gevallen zich voordoet, moet door de Inspecteur worden bewezen volgens de normale regels van stelplicht en bewijslast. Dus als de Inspecteur stelt dat de vereiste aangifte niet is gedaan, dient hij bij betwisting door de belanghebbende de feiten aannemelijk te maken die meebrengen dat de vereiste aangifte niet is gedaan.

De vereiste aangifte is bijvoorbeeld niet gedaan, ingeval het aangiftebiljet niet is ingevuld of slechts een totaalbedrag aan inkomen is vermeld, zonder te specificeren uit welke bronnen dat inkomen afkomstig is. Of indien alleen een voorlopige aangifte is ingediend. Ook ontbreekt de vereiste aangifte, ingeval blijkt dat de volgens de aangifte verschuldigde belasting verhoudingsgewijs aanzienlijk (meer dan 10%) lager is dan de werkelijk verschuldigde belasting. Tevens is dan vereist dat het bedrag van de belasting dat als gevolg van de gebreken in de aangifte niet zou zijn geheven, op zichzelf beschouwd aanzienlijk is (meer dan het equivalent van 500 Amerikaanse Dollar).

Toepassing van de omkering en verzwaring van de bewijslast ontslaat de Inspecteur niet van de verplichting de belastingaanslag niet naar willekeur vast te stellen. Dit brengt mee dat de belastingaanslag ook dan dient te berusten op een redelijke schatting. Acht de belastingrechter de schatting onredelijk, dan kan hij in goede justitie de (geschatte) belastingaanslag verminderen.

Het is niet mogelijk om ten aanzien van een vergrijpboete de bewijslast om te keren. Het vermoeden van onschuld staat daaraan in de weg. Bij de beoordeling van een vergrijpboete moet ervan worden uitgegaan dat de feitelijk geheven belasting – indien ook daarover een rechtsgeding aanhangig is gemaakt: zoals deze door de rechter in stand wordt gelaten – de verschuldigde belasting is, óók als de hoogte daarvan is komen vast te staan met toepassing van de zogenoemde omkering van de bewijslast. Het bepaalde in lid 2 heeft uitsluitend het gevolg dat op de Inspecteur de bewijslast blijft rusten dat de belastingplichtige:

1) opzettelijk of met grove schuld 2) een van de in hoofdstuk VIII, paragraaf 2 van de Algemene Wet Belastingen opgesomde vergrijpen heeft begaan. Van die vergrijpen is de hoogte van de

verschuldigde belasting als zodanig niet een element.

Artikel 33 (vergoeding griffierecht)

Ingevolge lid 1 moet de Inspecteur het betaalde griffierecht vergoeden indien het beroep gegrond wordt verklaard. Ook bij een gegrondverklaring op basis van een door de rechter ambtshalve bijgebrachte grond, dient het griffierecht aan de belanghebbende te worden vergoed.

In het geval een beroep tegen het niet tijdig beslissen op een bezwaar ook geacht wordt gericht te zijn tegen een nadien genomen reële uitspraak op bezwaar (artikel 9 lid 6), hangt de beslissing omtrent het griffierecht af van de beslissing over de alsnog genomen reële uitspraak op bezwaar. Alleen als dat beroep gegrond is, volgt een vergoeding van het betaalde griffierecht.

Lid 2 biedt de belastingrechter de mogelijkheid om ook bij een ongegrond of niet-ontvankelijk beroep een vergoeding van griffierecht toe te kennen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als een beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat de Inspecteur na het instellen van het beroep geheel aan de bezwaren van de belanghebbende is tegemoetgekomen.

Artikel 34 (kostenveroordeling)

De belastingrechter is bij uitsluiting bevoegd de Inspecteur te veroordelen in de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken (zie lid 1), zoals de kosten voor professionele rechtsbijstand. De woorden 'bij uitsluiting' betekenen dat de proceskosten niet bij de burgerlijke rechter kunnen worden gevorderd.

Er geldt een dubbele redelijkheidstoets voor het toekennen van een proceskostenvergoeding. Ten eerste dient het invoeren van deskundige hulp, gelet op de aard en het belang van de kwestie, redelijk te zijn. Voor een vergoeding van de kosten van een deskundige is nodig, dat de belanghebbende bij het invoeren van die deskundige ervan mocht uitgaan dat die deskundige een relevante bijdrage zou leveren aan een voor het geschil mogelijk relevante vraag. Daarbij is niet van belang of de deskundige daadwerkelijk heeft bijgedragen aan de beslissing van de rechter dat het beroep gegrond is. Ten tweede dient de omvang van de kosten redelijk te zijn.

Wanneer een belanghebbende in beroep geheel of gedeeltelijk in het gelijk is gesteld, bestaat recht op vergoeding van de door hem in beroep gemaakte kosten, tenzij de noodzaak tot het instellen van beroep uitsluitend voortvloeide uit de handelwijze van de belanghebbende. Is een belanghebbende geheel of gedeeltelijk in het gelijk gesteld, maar vindt de rechter desondanks geen aanleiding voor een proceskostenvergoeding, dan dient hij dit in de uitspraak te motiveren. Een tussen partijen ter zitting gesloten compromis is op zichzelf geen reden om geen proceskostenvergoeding toe te kennen.

Ook indien een beroep niet gegrond wordt verklaard, heeft de rechter de bevoegdheid de Inspecteur te veroordelen in de proceskosten. Gedacht kan worden aan het geval waarin kosten zijn gemaakt voor een beroep tegen het uitblijven van een uitspraak op bezwaar ook al leidt het geding niet tot een vermindering van de aanslag. Ook als de uitspraak op bezwaar niet is gemotiveerd kan aanleiding bestaan voor een proceskostenvergoeding, of als de belanghebbende niet rechtmatig voor de zitting is uitgenodigd. Bij een ongegrondverklaring behoeft de rechter niet te motiveren waarom hij geen proceskostenvergoeding toekent.

In het geval een beroep vanwege het ontbreken van enig financieel belang niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat de Inspecteur na het instellen van het beroep geheel aan de bezwaren van de belanghebbende is tegemoetgekomen, behoort de rechter in de regel een proceskostenvergoeding toe te kennen. Ook als het beroep tegen het niet-tijdig beslissen op bezwaar niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat de Inspecteur alsnog een reële uitspraak op bezwaar heeft genomen, zal de rechter een vergoeding toekennen voor de proceskosten die zijn gemaakt voor het beroep tegen het niet-tijdig doen van de uitspraak op bezwaar.

Niet alleen de Inspecteur, maar ook de belanghebbende – zowel een natuurlijke persoon als een rechtspersoon – kan in de kosten worden veroordeeld, zij het dat deze mogelijkheid beperkt is tot gevallen van kennelijk onredelijk gebruik van procesrecht (zie lid 2).

In lid 3 is bepaald dat de regels over de (hoogte van de) proceskostenvergoeding door het Hof van Justitie als instituut worden vastgesteld. De algemene vergadering van het Hof van Justitie stelt het procesreglement vast, waarin tevens ook de regels met betrekking tot de kostenveroordeling zijn opgenomen. Daarbij kan worden bepaald welke kosten in aanmerking komen, waaronder in ieder geval de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de beroepsprocedure. Ook kan daarbij worden bepaald dat deze kosten van rechtsbijstand forfaitair worden vastgesteld volgens een naar het aantal procesverrichtingen en het gewicht van de zaak gewogen tarief.

Artikel 35 (kostenveroordeling en griffierechtvergoeding bij intrekking)

Trekt de belanghebbende zijn beroep in, dan hoeft de rechter geen uitspraak meer te doen. De verklaring dat een beroep wordt ingetrokken, dient uitdrukkelijk en ondubbelzinnig te zijn. Op verzoek van de belanghebbende kan de Inspecteur bij afzonderlijke uitspraak in de proceskosten van de beroepsfase worden veroordeeld alsmede worden opgedragen het door de belanghebbende betaalde griffierecht te vergoeden, indien het beroep is ingetrokken omdat de Inspecteur geheel of gedeeltelijk aan belanghebbende is tegemoetgekomen door de belastingaanslag of (boete)beschikking te verminderen of te vernietigen (zie lid 1).

Het verzoek moet tegelijk met de intrekking van het beroep worden gedaan (zie lid 2). Wordt dit verzoek niet gelijktijdig met de intrekking gedaan, dan verklaart de rechter het verzoek niet-ontvankelijk (zie lid 3). De belastingrechter kan de belanghebbende zo nodig in de gelegenheid stellen binnen een bepaalde termijn het verzoek toe te lichten. In dat geval wordt de Inspecteur in de gelegenheid gesteld binnen eenzelfde termijn een verweerschrift in te dienen (zie lid 4).

Artikel 36 (inhoud uitspraak)

Dit artikel schrijft voor welke elementen de schriftelijke uitspraak van de belastingrechter moet bevatten. Ingevolge lid 1 bevat een schriftelijke uitspraak in ieder geval: a) de namen van partijen en hun vertegenwoordigers of gemachtigden, b) de gronden van de beslissing (de motivering), c) de beslissing (dictum), d) de naam van de rechter, e) de dag waarop de beslissing in het openbaar is uitgesproken, en f) een rechtsmiddelerwijzing. Het is gebruikelijk dat ook de woon- of vestigingsplaats van de belanghebbende wordt vermeld, alsmede de naam van de griffier. Daarnaast vermeldt de uitspraak veelal de loop van het geding, de vaststelling van de feiten en de geschilomschrijving.

De gehele motivering dient te worden gevonden in de uitspraak zelf. Het is niet geoorloofd daarvoor te verwijzen naar een niet tot de zaak behorend stuk, bijvoorbeeld de uitspraak in een

andere zaak. Verwijzing is wel mogelijk als dat stuk langs andere weg tijdig aan partijen bekend is geworden, bijvoorbeeld door aanhechting aan de uitspraak, door weergave in de uitspraak of door vermelding van de vindplaats – bijvoorbeeld het SRU-nummer – in de uitspraak. De motivering moet voldoende inzicht geven in de aan de beslissing ten grondslag liggende gedachtegang, zodat deze beslissing voor partijen controleerbaar en aanvaardbaar is. Is in een uitspraak de motiveringseis niet nageleefd, dan leidt dat in hoger beroep op zichzelf niet tot vernietiging van de uitspraak. Het Hof zal binnen de door partijen in hoger beroep aangevoerde stellingen, de belastingaanslag of beschikking immers volledig herbeoordelen.

Uit de rechtsmiddelverwijzing in de uitspraak moet blijken door wie, binnen welke termijn en bij welke rechter kan worden opgekomen. Tegen een uitspraak van de kantonrechter in belastingzaken kan binnen twee maanden hoger beroep worden ingesteld bij het Hof van Justitie (artikel 42). Het ontbreken van een rechtsmiddelverwijzing kan leiden tot een verschoonbare termijnoverschrijding. Een overschrijding is niet verschoonbaar als kan worden aangenomen dat een belanghebbende of de gemachtigde op de hoogte is van de termijn.

De uitspraak wordt ondertekend door de kantonrechter en de griffier (zie lid 2, eerste volzin). Bij verhindering van de rechter of de griffier wordt dit in de uitspraak vermeld (zie lid 2, tweede volzin). De reden van verhindering hoeft niet te worden vermeld in de uitspraak.

Artikel 37 (openbare uitspraak)

Op grond van deze bepaling moet een schriftelijke uitspraak in het openbaar worden gedaan. Met de openbare uitspraak wordt het publiek en de publieke opinie de mogelijkheid geboden de uitspraak te controleren teneinde het recht op een eerlijk proces te waarborgen. De regel van het openbaar uitspreken vloeit voort uit artikel 136 lid 4 van de Grondwet, waarin is bepaald dat uitspraak in het openbaar geschiedt.

De rechter kan het dictum van de uitspraak in het openbaar uitspreken, maar dat hoeft niet. Hij kan de uitspraak bijvoorbeeld ook laten opnemen in de uitsprakendatabank van rechtspraak.sr. De publieke controle op de belastingrechtspraak wordt daardoor gewaarborgd, vooral ook omdat via het internet het publiek de uitspraken, anders dan bij een voorgelezen dictum, volledig en lezend tot zich kan nemen. De uitspraken worden daartoe geanonimiseerd.

Artikel 38 (toezending afschrift)

Binnen een week na de dagtekening van de uitspraak verstrekt de griffier door middel van een griffiersbrief kosteloos afschriften van de uitspraak aan partijen. De dagtekening van de griffiersbrief is van belang voor de aanvang van de hogerberoepstermijn (zie artikel 42 lid 3).

Wanneer in de uitspraak wordt verwezen naar een stuk dat (nog) niet in het bezit van de partijen is, moet ook daarvan aan de partijen een afschrift worden meegezonden. Bijvoorbeeld als een partij na sluiting van het onderzoek ter zitting alsnog een stuk inbrengt, dit stuk voor de rechter geen reden is het onderzoek te heropenen, en de rechter deze beslissing in de uitspraak opneemt.

Heeft de belanghebbende zich in de procedure laten vertegenwoordigen (artikel 7), dan behoort de toezending van het afschrift van de uitspraak in ieder geval aan de gemachtigde te geschieden. Niet-behoorlijke toezending van het afschrift van de uitspraak, dus ook toezending aan een verkeerd adres door toedoen van de griffier, heeft ten gevolge dat voor de betrokken partij de (hoger)beroepstermijn eerst ingaat als zij het afschrift van de uitspraak in haar bezit

heeft gekregen.

Artikel 39 (eenvoudig herstel van uitspraak)

Bevat de rechterlijke uitspraak een fout die eenvoudig kan worden hersteld, dan kan de kantonrechter de uitspraak rectificeren. Partijen behoeven dan ter zake van deze fout geen hoger beroep in te stellen. Ook een uitspraak die het Hof in hoger beroep heeft gedaan, kan worden hersteld (zie artikel 43).

In lid 1 is bepaald, dat een belastingrechter te allen tijde – op verzoek van een partij of ambtshalve – in zijn uitspraak een kennelijke rekenfout, schrijffout of andere kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent, verbetert. Alvorens tot verbetering over te gaan, stelt de rechter beide partijen in de gelegenheid zich daarover uit te laten. De wijze waarop de partijen daartoe in de gelegenheid worden gesteld, staat ter vrije beoordeling van de rechter. De zaak behoeft niet op zitting te worden gebracht om de partijen te horen. Een geschikte wijze is partijen de mogelijkheid bieden schriftelijk te reageren op de voorgenomen rectificatie.

Van een kennelijke fout is sprake indien de vergissing voor partijen redelijkerwijs kenbaar was, zoals de vermelding van een onjuiste woonplaats van de belanghebbende, een onjuiste naam van de rechter of de vermelding van een onjuist belastingmiddel. Herstel is niet mogelijk indien de vergissing berust op een materieel verkeerde beoordeling van een geschilpunt. Ook als de rechter gedwaald heeft omtrent de feiten is rectificatie niet mogelijk. Evenmin mag een rechter door herstel de uitspraak aan een heroverweging onderwerpen.

Aan de mogelijkheid tot herstel is geen termijn verbonden. Is een uitspraak onherroepelijk geworden, dan is herstel ook mogelijk. Om die reden is in lid 1 bepaald dat ‘te allen tijde’ herstel kan plaatshebben. Is de zaak inmiddels aanhangig bij een hogere rechter, dan zal herstel minder wenselijk zijn, omdat de verbetering dan ook in hoger beroep kan worden aangebracht.

Het herstel van een uitspraak heeft niet tot gevolg dat de oorspronkelijke uitspraak ophoudt te bestaan en door een nieuwe uitspraak wordt vervangen. De oorspronkelijke uitspraak moet worden gelezen met inachtneming van de verbetering. Met het herstel is geen nieuwe uitspraak gedaan. De verbetering geschiedt door middel van een hersteluitspraak (zie lid 3). De hersteluitspraak wordt aan partijen toegezonden (zie lid 4). In lid 5 is bepaald dat tegen de hersteluitspraak geen rechtsmiddel openstaat. Is tegen de oorspronkelijke uitspraak inmiddels hoger beroep ingesteld, dan kan het beroep mede geacht worden te zijn gericht tegen de hersteluitspraak. Is in de hersteluitspraak geheel tegemoetgekomen aan het beroep, dan zal het hoger beroep bij gebrek aan procesbelang niet-ontvankelijk worden verklaard. In hoger beroep kan het Hof niet aan de kantonrechter opdragen een hersteluitspraak te doen.

Artikel 40 (herziening uitspraak)

Deze bepaling biedt aan partijen de mogelijkheid om herziening van een onherroepelijke belastinguitspraak van de kantonrechter of het Hof te vragen. Een ambtshalve herziening door de rechter is niet mogelijk. Een herziening ten nadele van de verzoeker is, gelet op het verbod van reformatio in peius, evenmin mogelijk. Ook de Inspecteur kan om herziening vragen. De Inspecteur kan dit rechtsmiddel echter niet benutten als een bijzondere mogelijkheid tot navordering of naheffing.

Ingevolge lid 1 is voor herziening van een rechterlijke uitspraak vereist dat a) feiten of omstandigheden hebben plaatsgevonden vóór de uitspraak, b) die de verzoekende partij vóór die uitspraak redelijkerwijs niet bekend konden zijn (nova); en c) indien deze bij de rechter eerder bekend waren geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden. Herziening staat niet open om geschilpunten te beslechten die in de oorspronkelijke beroepsprocedure geen onderwerp van geschil zijn geweest. Ook een processuele misslag of een onjuiste rechtsopvatting kan niet leiden tot herziening.

In lid 2 is bepaald dat de hoofdstukken 1 tot en met 6 voor zover nodig van overeenkomstige toepassing zijn. Dit betekent onder meer dat een verzoek om herziening moet voldoen aan de vereisten die gelden voor een beroepschrift (artikel 10).

Ook is ter zake van het verzoek tot herziening griffierecht verschuldigd en mag de wederpartij verweer voeren. Wordt de uitspraak herzien, dan wordt dit griffierecht terugbetaald (zie lid 3).

Herziening moet worden verzocht bij de gerechtelijke instantie die de uitspraak heeft gedaan waarvan herziening is gewenst. Het beginsel van eerlijke en onafhankelijke rechtspraak verlangt niet dat een verzoek om herziening nimmer kan worden behandeld door de rechter die de uitspraak heeft gewezen waarvan herziening wordt verzocht. Het ligt niettemin in de rede dat de behandeling van het herzieningsverzoek geschiedt door een rechter die niet bij de oorspronkelijke uitspraak betrokken is geweest.

Van degene die om herziening verzoekt, mag worden verlangd dat hij niet onredelijk lang wacht met de indiening van dat verzoek. Een onredelijk laat ingediend herzieningsverzoek dient niet-ontvankelijk te worden verklaard. Een verzoek om herziening wordt als regel als onredelijk laat aangemerkt, indien het verzoek is ingediend meer dan een jaar nadat de indiener bekend is geworden met de daarin gestelde nova dan wel, indien geen nova zijn gesteld, na de datum van openbaarmaking van de uitspraak waarvan herziening wordt verzocht. Een verzoek om herziening van een uitspraak over een bestuurlijke boete is niet aan deze termijn gebonden.

De rechter heeft bij een herzieningsuitspraak de keuze uit de gangbare hoofddicta en hij kan nevendicta uitspreken zoals een proceskostenveroordeling. Tegen de uitspraak op een herzieningsverzoek kan hoger beroep worden ingesteld.

Artikel 41 (voorlopige voorziening)

Deze bepaling introduceert de mogelijkheid van een voorlopige voorziening in belastingzaken, oftewel: een kort geding in fiscale zaken. Een voorlopige voorziening kan worden aangevraagd bij de fiscale voorzieningenrechter. Deze bepaling bevat de procedureregels voor een voorlopige voorziening.

De werking van een besluit, zoals een belastingaanslag, wordt niet opgeschort door het instellen van bezwaar of (hoger) beroep (zie artikel 25 AWB, artikel 10, lid 8 WRB en artikel 10.2.4 ADW). Dit betekent dat de rechtsgevolgen van een besluit gedurende de behandeling van het bezwaar of beroep van kracht blijven. In sommige gevallen kan de beslissing van de inspecteur in bezwaar of uitspraak van de kantonrechter in beroep, niet worden afgewacht. In dat geval kan de voorzieningenrechter van de kantonrechter (in belastingzaken) die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek van de belanghebbende een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

De rechter die het verzoek om een voorlopige voorziening behandelt (de 'voorzieningenrechter'), kan een voorlopige maatregel treffen die de onevenredige gevolgen van het besluit van de inspecteur wegneemt. De voorzieningenrechter kan bijvoorbeeld een belastingaanslag schorsen waardoor ook de invorderingsmaatregelen worden opgeschort, of de inspecteur iets opdragen, zoals het vrijgeven van goederen zonder de eis van zekerheid. Doorgaans geldt de voorlopige maatregel totdat de inspecteur op het bezwaar heeft beslist of totdat de kantonrechter op het beroep in de hoofdzaak heeft beslist. Omdat een voorlopige voorziening slechts een voorlopig karakter heeft, is het niet mogelijk om een voorlopige voorziening met een onomkeerbaar (rechts)gevolg voor het besluit te vragen, zoals een verzoek tot definitieve vermindering van een belastingaanslag. Alleen als sprake is van 'kortsluiting' doet de voorzieningenrechter ook gelijk uitspraak in de hoofdzaak (zie het elfde lid).

Lid 1 (algemeen)

De voorzieningenrechter van de kantonrechter die bevoegd is of kan worden om in beroep over de hoofdzaak te oordelen, is bevoegd om over het verzoek om voorlopige voorziening te beslissen. De kantonrechter in belastingzaken is bevoegd te oordelen over de rechtmatigheid van een belastingaanslag, maar niet over de invorderingsaspecten daarvan. Bij geschillen over het optreden van de ontvanger staat een rechtsgang bij de civiele rechter open. Zo dient een geschil over de tenuitvoerlegging van een dwangbevel, bijvoorbeeld door beslaglegging, aan de civiele rechter te worden voorgelegd. Hetzelfde geldt voor beslissingen van de ontvanger omtrent het al dan niet verlenen van uitstel van betaling. In spoedeisende zaken waarin een onmiddellijke voorziening door de rechter wordt verlangd, kan een kort geding worden gevoerd bij de civiele rechter.

In de praktijk kan zich het probleem voordoen dat een belastingschuldige zich tegen het optreden van de ontvanger verzet (mede) met een beroep op de onrechtmatigheid van de belastingaanslag. De rechtmatigheid van de aanslag kan slechts door de kantonrechter in belastingzaken worden beoordeeld, maar die rechter kan zich niet uitspreken over het optreden van de ontvanger. Daarentegen kan de civiele kortgedingrechter wel ingrijpen in het invorderingsproces, maar zich niet of nauwelijks uitlaten over de rechtmatigheid van de aanslag. Dit probleem lost zich veelal vanzelf op zodra de fiscale voorzieningenrechter vanwege vermeende onrechtmatigheid de belastingaanslag bij wege van voorlopige voorziening schorst. Indien de aanslag, die de executoriale titel van de invordering vormt, wordt geschorst, dienen alle invorderingsmaatregelen op basis van deze titel direct te worden geschorst. Wordt de invordering desondanks voortgezet, dan kan sprake zijn van een tot schadevergoeding nopenende onrechtmatige (overheids)daad.

Is hoger beroep ingesteld, dan gaat de bevoegdheid tot het treffen van een voorlopige voorziening over naar het Hof. De voorzieningenrechter van de kantonrechter is dan niet meer bevoegd.

Lid 1 (connexiteit)

Een verzoek om voorlopige voorziening is ontvankelijk indien – naast het vereiste dat het verzoek is ingediend door een bevoegd persoon (zie het tweede lid) – aan het connexiteitsvereiste is voldaan. Bij dit vereiste wordt een formeel en een materieel aspect onderscheiden. Het vereiste van de formele connexiteit houdt in dat een verzoek om een voorziening slechts kan worden gedaan indien bezwaar is gemaakt of beroep is ingesteld bij de kantonrechter. Wordt het bezwaar of beroep ingetrokken, dan verbreekt de connexiteit. Is hangende bezwaar een verzoek om voorlopige voorziening gedaan, dan verbreekt de connexiteit eveneens indien voorafgaand aan de uitspraak op het verzoek een uitspraak op

bezwaar wordt genomen. Het vierde lid biedt in zo'n geval de mogelijkheid de connexiteit te herstellen, indien voorafgaand aan de zitting op het bezwaar is beslist. Op de zitting in het kader van de voorlopigevoorzieningsprocedure kan dan beroep worden ingesteld tegen de uitspraak, waardoor de connexiteit hersteld is.

Het vereiste van de formele connexiteit brengt mee dat zolang er nog geen aanslag is opgelegd, en er derhalve geen bezwaar is gemaakt, geen verzoek aan de voorlopige voorzieningenrechter kan worden voorgelegd. In het nieuwe douanerecht geldt een open stelsel van rechtsbescherming (artikel 10.1.1 ADW). Dit betekent dat tegen elke beslissing van de douane, of het weigeren een dergelijke beslissing te nemen, bezwaar kan worden gemaakt. Is bezwaar gemaakt, dan kan een dergelijke beslissing worden getoetst door de voorzieningenrechter.

Het vereiste van de materiële connexiteit houdt in dat de gevraagde voorlopige voorziening moet blijven binnen de grenzen van de hoofdzaak. De voorzieningenrechter mag niet iets bevelen dat de betrokkene slechts kan bereiken door het volgen van een andere procedure, zoals ter zake van invorderingskwesties. In deze benadering kan ter zake van elk aspect dat ook in de hoofdzaak aan de orde kan komen, een voorziening worden getroffen. Dit betekent bijvoorbeeld dat indien in de hoofdzaak een informatieverzoek of zekerheidstelling kan worden behandeld, ter zake daarvan ook een voorlopige voorziening kan worden getroffen. Stel dat de inspecteur hangende het bezwaar inzake een naheffingsaanslag in de inkomstenbelasting vragen aan de belastingplichtige stelt, dan kan de voorzieningenrechter zich in beginsel uitlaten over de verplichting om deze vragen te beantwoorden. Uiteraard dient daarbij aan de overige vereisten te worden voldaan.

Lid 1 (beoordeling)

Komt de voorzieningenrechter tot een inhoudelijke beoordeling van het verzoek, dan rijst de vraag aan welke criteria het verzoek om voorlopige voorziening moet worden getoetst. In het algemeen kunnen drie criteria worden onderscheiden: een beoordeling van de spoedeisendheid, een beoordeling van de rechtmatigheid, en een afweging van belangen. Een groot gewicht wordt toegekend aan het spoedeisend belang. Pas als een spoedeisend belang kan worden aangenomen, vindt een (voorlopige) rechtmatigheidsbeoordeling plaats. Is er onvoldoende spoedeisend belang, dan wordt het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. De voorzieningenrechter hoeft zich dan geen oordeel te vormen over de rechtmatigheid van het besluit.

Een financieel belang is op zichzelf onvoldoende om een spoedeisend belang aanwezig te achten. Een financiële aangelegenheid kan namelijk na afdoening van de hoofdzaak eventueel worden hersteld. Er moet daarom sprake zijn van nadelige nevengevolgen. Voldoende spoedeisend is dat verzoeker bij het uitblijven van een voorlopige voorziening ernstig en onherstelbaar nadeel zal lijden, bijvoorbeeld door schade aan langdurige opslag van binnen te brengen goederen of door een faillissement. Dit laatste kan zich voordoen in het geval uitstel van betaling is verleend onder de voorwaarde dat zekerheid is gesteld, en de gevraagde zekerheid een onevenredig nadeel voor de belastingplichtige meebrengt. Bijvoorbeeld in het geval dat door het opleggen van onredelijk hoge belastingaanslagen de banken de geldkraan dichtdraaien vanwege het risico van oninbaarheid als de aanslagen moeten worden betaald, met als gevolg dat de bedrijfsvoering wordt belemmerd. Een ander voorbeeld waarin een spoedeisend belang aanwezig kan worden geacht is als ter zake van opgelegde naheffingsaanslagen loonbelasting en BTW inleners aansprakelijk zijn gesteld die daardoor geen zaken meer met verzoeker wensen te doen. Of als een naheffingsaanslag de bedrijfsuitoefening schaadt omdat de bank niet langer bereid is investeringen te financieren.

Indien de ontvanger uitstel van betaling verleent, zal veelal het spoedeisend belang worden weggenomen.

Is geen sprake van een spoedeisend belang, dan wordt het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. Is wel sprake van een spoedeisend belang, dan vindt een (voorlopige) rechtmatigheidsbeoordeling plaats. De voorzieningenrechter moet zich daarbij een voorlopig oordeel vormen over de hoofdzaak. Daarbij dient hij rekening ermee te houden dat een vernietiging in de hoofdzaak niet altijd reden behoeft te zijn voor het treffen van een voorlopige voorziening. Zo kunnen procedurele of bevoegdheidsgebreken uiteindelijk worden hersteld. Ook schending van de hoorplicht zal niet zonder meer tot het treffen van een voorlopige voorziening mogen leiden. Een verzoek om voorlopige voorziening moet worden toegewezen indien voldoende aannemelijk is dat het besluit onrechtmatig is. Daarbij is de voorzieningenrechter gebonden aan de grenzen van het aan hem gepresenteerde geschil.

Staat de rechtmatigheid van het besluit vast, dan wordt het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. Staat de onrechtmatigheid van het besluit vrijwel vast, dan is er grond voor een voorlopige voorziening. De getroffen voorlopige voorziening zal dan worden gemotiveerd met een verwijzing naar de geschonden rechtsregel of het geschonden algemene rechtsbeginsel. Is echter onduidelijk of de besluitvorming uiteindelijk in de hoofdzaak stand zal houden, dan dient een belangenafweging te volgen. Bij een belangenafweging wordt het belang van de verzoeker dat een onverwijldde voorziening wordt getroffen, afgewogen tegen het (openbaar) belang dat met onmiddellijke uitvoering van het bestreden besluit is gediend. Daarbij kunnen verschillende elementen een rol spelen, zoals de mate van ingrijpendheid ingeval de voorziening wordt toegewezen, de proceshouding van partijen, het nadeel van de belastingplichtige in verhouding tot dat van de inspecteur, de mate van twijfel aan de rechtmatigheid, alsmede de solvabiliteit van de belastingplichtige.

Lid 2

Een tweede belangrijk ontvankelijkheidsvereiste – naast het connexiteitsvereiste – is dat het verzoek is ingediend door een bevoegd persoon. Spoedeisendheid is geen vereiste voor ontvankelijkheid van het verzoek. Hangende het bezwaar kan door de indiener van het bezwaarschrift een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. Indien bij de kantonrechter in belastingzaken beroep is ingesteld, kan een verzoek om voorlopige voorziening worden gedaan door de indiener van het beroepschrift.

Lid 3

In deze bepaling zijn de overige ontvankelijkheidsvereisten opgenomen. Zo moet bij het verzoek om voorlopige voorziening een afschrift van het bezwaar- of beroepschrift worden overgelegd, ten bewijze van de connexiteit. Voorts dient het voor de voorlopigevoorzieningsprocedure verschuldigde griffierecht tijdig te worden betaald. Het griffierecht is gelijk aan het griffierecht voor een hoofdzaak bij de kantonrechter. Verder moet het verzoekschrift worden ondertekend en tenminste bevatten: de naam en het adres van de indiener, het e-mailadres of telefoonnummer van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen in de hoofdzaak het bezwaar of beroep is gericht, en de gronden van het verzoek. Indien niet is voldaan aan één van deze formele vereisten kan het verzoek niet-ontvankelijk worden verklaard, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het vormverzuim te herstellen binnen een hem daartoe gestelde termijn.

Lid 4

Wordt het bezwaar of beroep ingetrokken, dan verbreekt de connexiteit. Is hangende bezwaar een verzoek om voorlopige voorziening gedaan, dan verbreekt de connexiteit eveneens indien voorafgaand aan de uitspraak op het verzoek een uitspraak op bezwaar wordt genomen. Het vierde lid biedt in zo'n geval de mogelijkheid de connexiteit te herstellen, indien voorafgaand aan de zitting op het bezwaar is beslist. Op de zitting in het kader van de voorlopigevoorzieningsprocedure kan dan beroep worden ingesteld tegen de uitspraak op bezwaar, waardoor de connexiteit hersteld is.

Lid 5

Deze bepaling geeft regels voor het onderzoek ter zitting bij een voorlopige voorziening. Daarbij is zo veel mogelijk aangesloten bij de regels voor een zitting in een hoofdzaak. Enkele termijnen die gelden voor een procedure in de hoofdzaak zijn – vanwege het spoedeisend karakter – bij een voorlopige voorziening verkort. Partijen worden zo spoedig mogelijk uitgenodigd voor een zitting. Anders dan in een hoofdzaak hoeft de inspecteur geen verweerschrift in te dienen. Wel moet de inspecteur alle op de zaak betrekking hebbende stukken toesturen binnen een door de voorzieningenrechter te bepalen termijn. Tot één dag voor de zitting kunnen nadere stukken ex artikel 2.8 WRB worden ingediend. Daarnaast kunnen getuigen en deskundigen naar de zitting worden meegebracht zonder dat daarvan aan de wederpartij mededeling is gedaan.

Lid 6

Bij onverwijlde spoed kan de voorzieningenrechter uitspraak doen zonder een zitting. Vanwege het spoedeisend karakter van het verzoek wordt in dat geval afgezien van het recht op hoor en wederhoor. Hiervoor is geen toestemming van partijen vereist. Partijen mogen echter niet door het afzien van de zitting in hun belangen worden geschaad.

Lid 7

De voorzieningenrechter doet zo spoedig mogelijk schriftelijk uitspraak. Een afschrift van de uitspraak wordt kosteloos en onverwijld aan partijen toegezonden. De uitspraak van de voorzieningenrechter kan ook nevenbeslissingen bevatten omtrent vergoeding van het griffierecht (artikel 5.4 WRB) en vergoeding van proceskosten (artikel 5.5 WRB).

Lid 8

In deze bepaling zijn de verschillende hoofdbeslissingen van de voorzieningenrechter opgesomd. De uitspraak strekt tot: onbevoegdverklaring van de voorzieningenrechter, niet-ontvankelijkverklaring van het verzoek, afwijzing van het verzoek, of gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek.

De voorzieningenrechter zal zich onbevoegd verklaren als hij niet bevoegd is (of kan worden) om in (hoger) beroep te beslissen over de hoofdzaak. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij zuivere invorderingskwesaties. Daarvoor is de civiele kortgedingrechter bevoegd.

Een verzoek zal niet-ontvankelijk worden verklaard indien niet is voldaan aan het connexiteitsvereiste of enig ander formeel (vorm)vereiste voor het verzoek. Bij een onvoldoende spoedeisend belang of als de voorzieningenrechter geen reden ziet om een voorlopige voorziening te treffen, zal het verzoek worden afgewezen.

Gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek kan bijvoorbeeld leiden tot een schorsing van het besluit (geheel of gedeeltelijk) of tot het geven van een opdracht aan de inspecteur.

Verder kunnen aan de voorlopige voorziening voorwaarden, voorschriften en beperkingen worden verbonden.

Tegen de uitspraak van de voorzieningenrechter staat geen hoger beroep open. Wel kan de voorzieningenrechter op verzoek van partijen of ambtshalve een gegeven voorziening opheffen of wijzigen (zie het twaalfde lid). De uitspraak van de voorzieningenrechter heeft in beginsel een voorlopig karakter en een toewijzing van het verzoek zal dan ook niet leiden tot vernietiging van het bestreden besluit in de hoofdzaak. Soms doet de voorzieningenrechter meteen uitspraak in de hoofdzaak (kortsluiting). Dan moet wel zijn voldaan aan de vereisten het elfde lid.

Lid 9

De voorzieningenrechter kan in zijn uitspraak bepalen wanneer de voorlopige voorziening vervalt. Bijvoorbeeld voor een voorlopige voorziening die hangende een bezwaarprocedure wordt gevraagd. Een besluit kan dan worden geschorst tot het einde van de beroepstermijn tegen de beslissing op bezwaar. Dit laat uiteraard onverlet de gevallen waarin een voorlopige voorziening krachtens het tiende lid, onderdeel a en b, van rechtswege vervalt. Ook geldt de door de voorzieningenrechter bepaalde vervaldatum niet meer als de kantonrechter voordien uitspraak in de hoofdzaak heeft gedaan, in welk geval de regel van het tiende lid, onderdeel c, geldt.

Lid 10

In deze bepaling zijn de gevallen genoemd waarin de voorlopige voorziening in ieder geval van rechtswege vervalt. In de eerste plaats als de voorlopige voorziening hangende bezwaar is getroffen en vervolgens door de verzoeker geen beroep bij de kantonrechter is ingesteld. De voorlopige voorziening vervalt dan zodra de beroepstermijn ongebruikt is verstreken. In de tweede plaats vervalt de voorlopige voorziening zodra de verzoeker zijn bezwaar of beroep in de hoofdzaak intrekt. In de derde plaats vervalt de voorlopige voorziening zodra de kantonrechter uitspraak heeft gedaan in de hoofdzaak.

Naast het vervallen van de voorlopige voorziening op basis van een van de gronden van dit lid, biedt het twaalfde lid nog de mogelijkheid dat de voorzieningenrechter, op verzoek of ambtshalve, een voorlopige voorziening opheft, waardoor de voorlopige voorziening ook vervalt.

Lid 11

Deze bepaling regelt de ‘kortsluiting’. Dit houdt in dat de voorzieningenrechter niet alleen beslist op het verzoek om voorlopige voorziening, maar ook onmiddellijk uitspraak doet in de hoofdzaak. De ratio van deze bepaling is gelegen in de proceseconomie en rechtsbescherming.

Voor kortsluiting dient sprake te zijn van een (hoger)beroepsprocedure in de hoofdzaak. Kortsluiting is derhalve niet mogelijk tijdens de bezwaarfase. Daarnaast is vereist dat een zitting is gehouden in verband met het verzoek om voorlopige voorziening en moet de voorzieningenrechter van oordeel zijn dat nader onderzoek redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak. De voorzieningenrechter kan ambtshalve overgaan tot kortsluiting. Aan partijen hoeft hiervoor niet om toestemming te worden verzocht.

Partijen dienen vooraf ervan op de hoogte te zijn dat de voorzieningenrechter in een zaak ook onmiddellijk uitspraak kan doen in de hoofdzaak. Daarom is bepaald dat partijen in de uitnodiging voor de zitting moet worden gewezen op deze bevoegdheid van de voorzieningenrechter.

De uitspraak van de voorzieningenrechter bij kortsluiting geldt als een uitspraak in de hoofdzaak, waartegen hoger beroep kan worden ingesteld. Zie daarvoor de wijziging van artikel 42 lid 1 WRB. Tegen de beslissing op het verzoek om voorlopige voorziening, staat geen rechtsmiddelen open.

Lid 12

Deze bepaling biedt de mogelijkheid aan de voorzieningenrechter om, op verzoek of ambtshalve, een voorlopige voorziening op te heffen of te wijzigen. Deze mogelijkheid is opgenomen, omdat na de uitspraak van de voorzieningenrechter de feiten en omstandigheden dusdanig kunnen wijzigen dat opheffing of wijziging van de voorlopige voorziening noodzakelijk is. De procedure tot opheffing of wijziging verloopt op grond van dezelfde bepalingen als een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening. Hiertoe zijn het tweede, derde en vijfde tot en met elfde lid van overeenkomstige toepassing verklaard. Voor een verzoek tot opheffing of wijziging van de voorlopige voorziening is opnieuw griffierecht verschuldigd. De uitspraak van de voorzieningenrechter kan inhouden dat het betaalde griffierecht door de inspecteur wordt vergoed. Tegen een uitspraak tot opheffing of wijziging van een voorlopige voorziening staan geen rechtsmiddelen open.

Hoofdstuk 6 Hoger beroep

Artikel 42 (instellen hoger beroep)

Heeft de belanghebbende of de Inspecteur bezwaar tegen de door de kantonrechter gedane uitspraak, dan kan hij binnen twee maanden na de dagtekening van de griffiersbrief genoemd in artikel 38, hoger beroep instellen bij (de belastingkamer van) het Hof van Justitie. Het is dus mogelijk dat tegen één uitspraak beide partijen in hoger beroep gaan. Ook bestaat de mogelijkheid voor het instellen van incidenteel hoger beroep (zie artikel 45).

Hoger beroep is alleen mogelijk tegen een schriftelijke einduitspraak van de kantonrechter in belastingzaken (zie lid 1). Tegen het niet tijdig doen van uitspraak door de kantonrechter kan geen hoger beroep worden ingesteld. De termijn van uitspraak (artikel 30) is immers een termijn van orde en vormt geen fatale termijn. Tegen tussenbeslissingen van de kantonrechter – bijvoorbeeld om een onderzoek te schorsen of heropenen (artikel 27 en 29) of een beslissing op een wrakingsverzoek (artikel 6) – staat ook geen afzonderlijk hoger beroep open. Tegen dergelijke beslissingen kan slechts worden opgekomen tegelijk met het hoger beroep tegen de einduitspraak.

In lid 4 is geregeld dat het instellen van hoger beroep de werking schorst van de uitspraak van de kantonrechter. Bovendien is geregeld dat de werking van de uitspraak wordt opgeschort tot de termijn voor het instellen van hoger beroep is verstreken. Dit betekent dat, indien de belanghebbende door de kantonrechter in het gelijk wordt gesteld, maar de Inspecteur in hoger beroep gaat, de Inspecteur de uitspraak van de kantonrechter nog niet hoeft uit te voeren. Dit voorkomt problemen met betrekking tot de terugvordering van – achteraf – ten onrechte door de kantonrechter toegekende teruggaaf of vergoedingen. In de praktijk hoeft dit voor de belanghebbende niet bezwaarlijk te zijn, omdat deze bij de Ontvanger om uitstel van betaling kan vragen tot dat de aanslag onherroepelijk is. Verder brengt de schorsende werking mee dat een uit een uitspraak van de kantonrechter voortvloeiende vergoeding van proceskosten of griffierecht, pas wordt verleend als die uitspraak onherroepelijk is geworden.

Artikel 43 (overeenkomstige toepassing)

Op de behandeling van het hoger beroep zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor de behandeling van het beroep in eerste aanleg. Zo volgt bij niet-tijdige motivering van het hogerberoepschrift in de regel een niet-ontvankelijkverklaring van het hoger beroep (artikel 11). Verder kan ook het Hof van Justitie vragen om een vertaling van het hogerberoepschrift (artikel 10 lid 4). De regels over de bevoegdheden van de rechter omtrent het verkrijgen van inlichtingen, het oproepen en horen van getuigen, het raadplegen van deskundigen en het instellen van een onderzoek ter plaatse, gelden eveneens voor het Hof van Justitie (hoofdstuk 3 WRB). Ook de regels over het meebrengen van getuigen en deskundigen door partijen zijn in hoger beroep van toepassing (artikel 20 lid 4 en artikel 21 lid 6). Verder zijn de voorschriften die gelden voor de mondelinge behandeling ter zitting (hoofdstuk 4) alsmede de voorschriften over de inrichting van de uitspraak (hoofdstuk 5) van overeenkomstige toepassing in hoger beroep. Zo kan het Hof ook zijn uitspraken rectificeren (artikel 39) en herzien (artikel 40).

Als de belastingaanslag en de boetebeschikking op één aanslagbiljet zijn vermeld, wordt een hogerberoepschrift dat zich richt tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent een belastingaanslag geacht mede te zijn gericht tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent de boete, tenzij uit het hogerberoepschrift het tegendeel blijkt (artikel 43 jo artikel 10 lid 6). Doordat deze wettelijke fictie – die beoogt te voorkomen dat belastingplichtigen onnodig niet-ontvankelijk worden verklaard als zij niet specifiek opkomen tegen de boete – is doorgetrokken naar het hoger beroep, kan zich de situatie voordoen dat deze fictie ook geldt als de Inspecteur hoger beroep instelt. Hetzelfde heeft te gelden voor andere voor bezwaar vatbare beschikkingen die op hetzelfde aanslagbiljet zijn vermeld.

Artikel 44 (griffierecht)

Voor het indienen van een hogerberoepschrift is een bedrag aan griffierecht verschuldigd. Onderhavige bepaling komt grotendeels overeen met artikel 12 (betaling griffierecht bij kantonrechter).

Ook in hoger beroep is de hoogte van het griffierecht ervan afhankelijk of de indiener al dan niet een natuurlijk persoon is. Natuurlijke personen betalen SRD 750 aan griffierecht, terwijl rechtspersonen SRD 4.500 verschuldigd zijn (zie lid 2). Gaat de Inspecteur in hoger beroep dan wordt van hem het hoge griffierecht voor rechtspersonen geheven (zie lid 3). Het is mogelijk dat tegen één uitspraak van de kantonrechter beide partijen in hoger beroep gaan. In dat geval wordt van beide partijen griffierecht geheven.

Wordt in hoger beroep opgekomen tegen één uitspraak van de kantonrechter, dan is eenmaal griffierecht verschuldigd, ook al heeft deze uitspraak betrekking op meerdere belastingaanslagen of beschikkingen.

Bij niet-tijdige betaling van het volledige griffierecht volgt niet-ontvankelijkverklaring van het hoger beroep, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest (zie lid 4). Een niet-tijdige betaling van griffierecht is geen herstelbaar verzuim, maar is ten hoogste verschoonbaar. De rechter is niet gehouden om ambtshalve te onderzoeken of het niet (tijdig) betalen van het griffierecht verschoonbaar is. De indiener dient zelf aan te voeren dat hij ter zake van het niet (tijdig) betalen van het griffierecht niet geacht kan worden in verzuim te zijn geweest.

Artikel 45 (incidenteel hoger beroep)

Zowel in beroep als in hoger beroep is de rechter gebonden aan de omvang van de rechtsstrijd zoals deze door partijen aan hem is voorgelegd. Dit brengt mee dat ook in hoger beroep de omvang van de rechtsstrijd in beginsel wordt bepaald door de in het hogerberoepschrift aangevoerde gronden en feiten (het zogenoemde verbod om ‘ultra petita’ (buiten de vordering) te gaan).

In hoger beroep staat de herkansingsfunctie voorop. Het Hof van Justitie doet als het ware het werk van de kantonrechter over. Daarbij past het dat het Hof zelf de feiten vaststelt en dat bij de beoordeling van het geschil geen nadruk wordt gelegd op hetgeen de kantonrechter heeft overwogen en beslist. De taak van het Hof van Justitie is dus niet beperkt tot de (marginale) toets of de kantonrechter in redelijkheid tot zijn beslissing heeft kunnen komen. Een dergelijke controle-aanpak waarbij de uitspraak van de kantonrechter als referentiepunt wordt gebruikt, dient terughoudend te worden toegepast.

Nu in hoger beroep de herkansingsfunctie voorop staat, kunnen bij het Hof niet alleen de geschilpunten van de eerste aanleg aan de orde zijn, maar zijn ook nieuwe geschilpunten, stellingen en bewijsmiddelen mogelijk. Zelfs als op de uitspraak van de kantonrechter niets is aan te merken in het licht van de rechtsstrijd in eerste aanleg, dan nog kan het Hof van Justitie op basis van nieuwe geschilpunten, stellingen of bewijsmiddelen in hoger beroep de uitspraak van de kantonrechter vernietigen. Het staat de belanghebbende, die bij de kantonrechter alleen geklaagd heeft over de winstcorrectie, dus in beginsel vrij om in hoger beroep voor het eerst te klagen over de aftrek van persoonlijke lasten. De nieuwe stellingen in hoger beroep moeten wel betrekking hebben op de belastingaanslagen en beschikkingen waartegen het beroep bij de kantonrechter was ingesteld. Bovendien mag de goede procesorde zich niet tegen de inbreng van deze nieuwe stellingen verzetten. Zo mag een bij de kantonrechter uitdrukkelijk en ondubbelzinnig ingetrokken stelling niet in hoger beroep alsnog aan de orde worden gesteld, en mag een nieuwe stelling niet in een zodanig laat stadium naar voren worden gebracht dat de wederpartij niet in de gelegenheid is daarop adequaat te reageren.

Daar staat tegenover dat het Hof van Justitie niet de elementen van de uitspraak van de kantonrechter mag toetsen, waarover niet door partijen in hoger beroep is geklaagd. Om te bereiken dat het Hof van Justitie de verworpen of niet-behandelde stellingen uit de eerste aanleg behandelt, moeten deze in hoger beroep worden herhaald.

Ook de verwerende partij mag zich in hoger beroep verweren met alle gronden, ook die welke door de kantonrechter waren verworpen of bij de kantonrechter niet waren aangevoerd. Dit is anders als het verweer ondubbelzinnig is prijsgegeven of behandeling ervan in hoger beroep zou leiden tot een inbreuk op een goede procesorde.

Heeft de verwerende partij niet zelf ook (incidenteel) hoger beroep ingesteld, dan kan zij door de uitspraak van het Hof van Justitie niet in een gunstiger positie komen te verkeren ten opzichte van de uitspraak van de kantonrechter. Dus als de kantonrechter een aanslag van SRD 120.000 heeft verminderd tot SRD 50.000, dan moet de Inspecteur zelf hoger beroep instellen als zijn stelling ertoe strekt dat de aanslag op SRD 80.000 moet worden vastgesteld. Dat is slechts anders in het geval waarin de beslissing van het Hof van Justitie een kwestie betreft waarnaar ambtshalve onderzoek behoort te worden gedaan, zoals de strafmaat van een boete. Dus als de Inspecteur in hoger beroep opkomt tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent de boete, dan moet het Hof van Justitie beoordelen of de hoogte van de boete passend en geboden is. Dit

kan meebrengen dat het Hof de boete op een lager bedrag vaststelt dan de kantonrechter, ook als de belanghebbende geen hoger beroep heeft ingesteld.

Ook moet de verwerende partij zelf (incidenteel) hoger beroep instellen als zij beslissingen van de kantonrechter omtrent andere besluiten aan de orde wil stellen dan waartegen het (principale) hoger beroep zich richt. Als de kantonrechter uitspraak heeft gedaan ten aanzien van meerdere belastingaanslagen en beschikkingen, en het hoger beroep keert zich uitsluitend tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent één van die besluiten, dan kan de wederpartij in hoger beroep niet de juistheid aan de orde stellen van de beslissingen omtrent de andere besluiten. Dus als de belanghebbende in hoger beroep nog uitsluitend opkomt tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent de belastingaanslag, dan kan de Inspecteur in verweer niet de door het kantonrechter vernietigde boetebeschikking aan de orde stellen. De Inspecteur dient dan zelf (incidenteel) hoger beroep in te stellen tegen de beslissing van de kantonrechter omtrent de boetebeschikking.

Een partij kan zich berusten in een uitspraak van de kantonrechter. Maar als dat niet lukt omdat de wederpartij toch hoger beroep tegen die uitspraak heeft ingesteld, kan de behoefte bestaan alsnog de bezwaren tegen de uitspraak van de kantonrechter naar voren te brengen. Het onderhavige artikel biedt daartoe de mogelijkheid door het instellen van incidenteel hoger beroep. Daaronder wordt verstaan dat een partij die aanvankelijk zelf geen hoger beroep heeft ingesteld, dit alsnog buiten de hogerberoepstermijn kan doen indien de wederpartij hoger beroep heeft ingesteld. Een incidenteel hoger beroep is nodig in de volgende twee gevallen: i) als de verwerende partij (in de principale procedure) gronden ter verweer wenst aan te voeren die meebrengen dat de partij die hoger beroep heeft ingesteld erop achteruit zou gaan ten opzichte van de uitspraak van de kantonrechter; ii) als de verwerende partij andere besluiten aan de orde wil stellen dan waartegen het principale hoger beroep zich richt. Ook voorwaardelijk incidenteel hoger beroep is mogelijk.

Blijkens lid 1 kan bij het verweerschrift incidenteel hoger beroep worden ingesteld. Voor het indienen van een verweerschrift geldt een termijn van twee maanden (artikel 42 j^o artikel 13 lid 2), zodat deze termijn ook geldt voor het indienen van een incidenteel hogerberoepschrift. Deze termijn sluit aan bij de (hoger)beroepstermijn van twee maanden. In een later stadium van de procedure, bijvoorbeeld in een nader stuk of ter zitting, kan niet alsnog incidenteel worden geappelleerd.

Voor het instellen van incidenteel hoger beroep is geen afzonderlijk geschrift vereist. Het incidenteel hogerberoepschrift kan ook onderdeel uitmaken van het verweerschrift. Voor het incidenteel hoger beroep is griffierecht verschuldigd (zie lid 5).

Tenzij uit onderhavig artikel anders volgt, gelden voor het incidenteel hoger beroep dezelfde procesrechtelijke voorschriften als voor het principale hoger beroep (zie lid 2). Incidenteel hoger beroep moet schriftelijk worden ingesteld. Ook moet worden voldaan aan de vereisten waaraan een hogerberoepschrift moet voldoen, zoals ondertekening en dagtekening (artikel 45 jo artikel 43 jo artikel 10).

Na het indienen van een incidenteel hoger beroep krijgt de partij die het oorspronkelijke (principale) hoger beroep heeft ingesteld de mogelijkheid om binnen twee maanden te reageren op het incidenteel hoger beroep (zie lid 3). Deze termijn sluit aan bij de termijn voor verweer in de (principale) hogerberoepsprocedure. Het Hof van Justitie kan deze termijn verlengen (zie lid 4).

Artikel 46 (uitspraak)

Doordat artikel 31 lid 1 van overeenkomstige toepassing is, geldt de daarin opgenomen opsomming van de vier hoofddicta ook voor de uitspraak van het Hof van Justitie (zie lid 1). In lid 2 is geregeld dat het Hof van Justitie de uitspraak van de kantonrechter bevestigt, hetzij met overneming hetzij met verbetering van de gronden, of doet, met gehele of gedeeltelijke vernietiging van de uitspraak, hetgeen de kantonrechter zou behoren te doen. Het bepaalde in lid 2 moet niet worden opgevat als een in plaats van artikel 31 lid 1 komende, limitatieve opsomming van de door het Hof van Justitie te gebruiken dicta. De strekking van lid 2 moet worden gezocht in een (niet absoluut) verbod op terugwijzing van de zaak naar de kantonrechter. Indien het Hof tot de slotsom komt dat de door de kantonrechter gebezigde gronden voor de beslissing geen stand kunnen houden, moet het zelf doen hetgeen de kantonrechter had behoren te doen.

Het hoger beroep is ongegrond indien de aangevoerde grieven geen doel treffen. Het Hof zal in dat geval de uitspraak van de kantonrechter bevestigen met overneming dan wel verbetering van de gronden. Het hoger beroep zal in de regel gegrond worden verklaard indien de beslissing van de kantonrechter waartegen het hoger beroep is gericht, anders had moeten luiden. Een gegrondverklaring brengt mee dat het Hof de uitspraak van de kantonrechter vernietigt en doet wat de kantonrechter zou behoren te doen. Verder kan het Hof zich ook onbevoegd verklaren of het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaren (artikel 31 lid 1).

Het Hof dient alleen een uitspraak van de kantonrechter wegens een misslag in het dictum te vernietigen als de belangen van de appellant daarmee kunnen worden gediend. Dat is niet het geval als de kantonrechter het beroep niet ongegrond, maar niet-ontvankelijk had moeten verklaren. Ook als een beroep ongegrond is verklaard terwijl de kantonrechter zich onbevoegd had behoren te verklaren, dient het corrigeren van het dictum niet enig belang van de appellant. In die gevallen dient het hoger beroep dus ongegrond te worden verklaard.

Met het oog op een snelle finale geschilbeslechting verdient als regel de voorkeur dat het Hof bij gehele of gedeeltelijke vernietiging van de uitspraak van de kantonrechter, de zaak niet terugwijst naar de kantonrechter maar zelf afhandelt. Zoals hiervoor al werd opgemerkt, is het verbod op terugwijzing van een zaak door het Hof naar de kantonrechter niet absoluut. Op het uitgangspunt dat het Hof de zaak zelf afhandelt en niet terugwijst naar de kantonrechter bestaan namelijk uitzonderingen. Zo maakt lid 3 het mogelijk dat het Hof de zaak terugwijst als de kantonrechter zich ten onrechte onbevoegd heeft verklaard of de kantonrechter het beroep ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Lid 4 brengt mee dat het Hof ook in de gevallen van een onterechte onbevoegd- of niet-ontvankelijkverklaring door de kantonrechter, niet verplicht is tot terugwijzen. Bijvoorbeeld in het geval duidelijk is welke beslissing door de kantonrechter na terugwijzing zal worden genomen.

Het Hof kan ook om andere redenen van oordeel zijn dat de zaak opnieuw door de kantonrechter moet worden behandeld, bijvoorbeeld als in de bezwaar- en beroepsfase nog geen inhoudelijke behandeling van de zaak heeft plaatsgevonden. Als het Hof over die kwesties meteen zelf een oordeel zou geven, zou dit voor partijen een ongewenst verlies van instantie kunnen betekenen. Partijen kunnen vanuit een oogpunt van proceseconomie echter de voorkeur eraan geven dat het Hof over deze feitelijke kwesties beslist. Het Hof dient bij de keuze tussen terugwijzen of zelf afdoen dan rekening te houden met dergelijke eenstemmige wensen van partijen.

Heeft het Hof de zaak teruggewezen naar de kantonrechter, dan zal de griffier het volledige

dossier toezenden aan de kantonrechter. De teruggewezen zaak moet door de kantonrechter worden beoordeeld en beslist binnen de grenzen van het geschil zoals dat is afgebakend door het Hof en verder ook met inachtneming van de oordelen van het Hof. De geschilpunten waarover het Hof in zijn uitspraak een definitief oordeel heeft gegeven, zijn daarmee onherroepelijk beslecht. Daardoor kan een partij dergelijke geschilpunten niet opnieuw aan de orde stellen in het verdere verloop van de procedure. Tegen de nieuwe uitspraak van de kantonrechter staat wederom hoger beroep open bij het Hof van Justitie.

In uitzonderlijke gevallen kan het Hof, na vernietiging van de uitspraak van de kantonrechter doende wat de kantonrechter zou behoren te doen, de zaak terugwijzen naar de Inspecteur.

De uitspraken van het Hof worden op dezelfde wijze bekendgemaakt als de uitspraken van de kantonrechter. De bekendmaking van uitspraken is uitgebreid behandeld bij artikel 37 en 38 WRB.

Artikel 47 (kostenveroordeling)

Een vergoeding van de proceskosten en het griffierecht voor de hogerberoepsfase zal in beginsel volgen als het hoger beroep van de belanghebbende gegrond wordt verklaard. Dit volgt uit artikel 43 in samenhang met de artikelen 33 en 34.

Doet het Hof de zaak zelf af, dan zal in de regel ook aan de Inspecteur worden opgedragen de bij de kantonrechter gemaakte proceskosten en het griffierecht te vergoeden, voor zover de kantonrechter dat nog niet heeft gedaan. Wordt de zaak echter bij uitzondering teruggewezen naar de kantonrechter, dan zal in de regel geen vergoeding voor de bij de kantonrechter gemaakte proceskosten en het griffierecht worden toegekend omdat nog niet vaststaat of het beroep gegrond is. Dan zal de kantonrechter als verwijzingsrechter zelf moeten beoordelen of een vergoeding van proceskosten en griffierecht voor de beroepsfase aan de orde is.

Heeft de Inspecteur hoger beroep ingesteld, en dit wordt niet-ontvankelijk of ongegrond verklaard, dan kan het Hof aan de belanghebbende als verwerende partij een proceskostenvergoeding toekennen (zie lid 1).

In lid 3 is, onder verwijzing naar artikel 34 lid 3, bepaald dat de regels over de (hoogte van de) proceskostenvergoeding door het Hof van Justitie worden vastgesteld.

Artikel 48 (kostenveroordeling bij intrekking)

Trekt de belanghebbende zijn beroep bij de kantonrechter in omdat de Inspecteur geheel of gedeeltelijk aan belanghebbende is tegemoetgekomen, dan kan – op verzoek van de belanghebbende – bij afzonderlijke uitspraak de Inspecteur in de proceskosten van de bezwaar- en beroepsfase worden veroordeeld (artikel 35). In hoger beroep is het vorenstaande eveneens van toepassing in het geval de belanghebbende zijn hoger beroep intrekt nadat de Inspecteur aan hem is tegemoetgekomen (artikel 43 jo artikel 35).

In onderhavige bepaling is uitdrukkelijk de mogelijkheid geregeld om de Inspecteur op verzoek van de belanghebbende bij afzonderlijke uitspraak in de kosten te veroordelen, als het hoger beroep door de Inspecteur wordt ingetrokken. De vergoeding wordt vastgesteld met de regels van artikel 47 (zie lid 1).

Trekt de Inspecteur het ingestelde hoger beroep tijdens de zitting van het Hof in, dan dient het verzoek om vergoeding van proceskosten op diezelfde zitting te worden gedaan als de belanghebbende daarbij aanwezig is (zie lid 2). Indien niet aan dit vereiste wordt voldaan, wordt het verzoek niet-ontvankelijk verklaard (zie lid 3).

Trekt de Inspecteur het ingestelde hoger beroep schriftelijk in, dan kan een verzoek tot vergoeding van proceskosten ook schriftelijk worden ingediend bij het Hof (zie lid 4). De indieningstermijn bedraagt dan twee maanden na de dag waarop de intrekking aan de belanghebbende is bekendgemaakt (zie lid 5). In dat geval wordt de Inspecteur in de gelegenheid gesteld binnen eenzelfde termijn een verweerschrift in te dienen (zie lid 6 in samenhang met artikel 35 lid 4).

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 48 (indexering)

Dit artikel geeft een algemene indexeringsbepaling voor de bedragen aan griffierecht in beroep (artikel 12) en hoger beroep (artikel 43 lid 2). Maatstaf voor de jaarlijkse indexering is de ontwikkeling van de consumentenprijsindex.

Artikel 50 (overgangsbepaling)

Op grond van lid 1 blijven de bepalingen in de belastingwetten betreffende onderwerpen, die voortaan door de in werking getreden bepalingen van de WRB worden beheerst, buiten toepassing.

In lid 1 is het overgangsrecht geregeld voor belastingzaken die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet aanhangig waren bij een Raad van Beroep. Deze belastingzaken worden met ingang van de inwerkingtreding van de WRB voorgezet door de kantonrechter in belastingzaken.

Na inwerkingtreding van de WRB bestaat niet meteen de mogelijkheid om op grond van artikel 9 beroep in te stellen tegen het niet tijdig beslissen op een bezwaar. Ingevolge lid 2 kan een dergelijk beroep pas worden ingesteld met betrekking tot bezwaarschriften die twee jaar na de inwerkingtreding door de Inspecteur zijn ontvangen. Redengevend hiervoor is dat vanwege de tienduizenden bezwaarschriften die de afgelopen jaren bij de Belastingdienst zijn ingediend en nog niet zijn afgehandeld, een beroepsmogelijkheid grote gevolgen zal hebben voor de instroom van zaken bij de kantonrechter, ten gevolge waarvan een tijdige afhandeling van reguliere belastingzaken onmiddellijk gevaar zou lopen. Bovendien wordt door deze overgangstermijn de Belastingdienst de gelegenheid geboden om de tienduizenden bezwaarschriften af te doen.

Paramaribo, 23 juli 2024

De initiatiefnemer

A. Gajadien